

PÅ SKINNER MED SUNN LUNSJ

Flytoget har satset på kostråd og sunn mat på jobben. Resultatet har blitt slankere og mer fornøyde medarbeidere og et lavere sykefravær.

Les mer side 10-13

SIKTER HØYT I ÅRETS LOKALE OPPGJØR

De sentrale oppgjør er i havn. Nå starter alvoret for NITOs lokale forhandlingsutvalg. – Vi har gode forhåpninger, sier forhandlingsutvalgsleder i Bærum kommune Lars N. Johansen.
Les mer side 4-5

DET MORSOMSTE REALFAGET NOENSINNE!

– I dette faget tar eleven aldri friminutt og vi må nærmest kaste dem ut når timen er ferdig, sier Tor Kristiansen på Drammen Videregående skole.
Les mer side 18-19

Sunnhet – et felles ansvar

Imponerende 90 prosent av NITOs medlemmer er opptatt av å være sunne, viser en undersøkelse NITO Refleks nylig har gjort. 30% av de spurte opplever likevel at det er for lite fokus på sunnhet og helse hos arbeidsgiveren. Det bør arbeidsgiverne merke seg.

I Flytoget har man fokusert på sunn mat og trim i arbeidstiden. Dette har redusert sykefraværet og skapt medarbeidere som både er sunnere og mer fornøyde.

Det blir faktisk mer og mer vanlig for de fleste at en typisk hverdag på jobben kjennetegnes ved mange stillesittende timer ved kontorpulten, og lite bevegelse i løpet av de timene man er på jobb. Konsekvensene av stillesittende hverdager og et usunt kosthold blir stadig synligere. Det påvirker hvordan vi har det, overskuddet vårt, hva vi tåler av fysiske og psykiske belastninger, vekten vår, trivsel, immunforsvaret vårt og mye mer. Det skal godt gjøres å ikke ha fått med seg at vi bør spise sunt og bevege oss mer for å motvirke dette, men hvordan og når er utfordringen for mange.

Det er hevet over enhver tvil at arbeidsgiverne har mye å hente ved å gjøre kantine rundt omkring sunnere. Vår undersøkelse viser at arbeidstakerne vil ha det! Det er også mye å hente på å legge tilrette trimtilbud på jobben eller i regi av jobben. Kanskje man også kan komme med kostholdsveiledning til de ansatte? Her er det bare viljen og motivasjonen som setter grensene.

Undersøkelser viser at sykefraværet synker og trivselen på jobb øker når arbeidstakerne gjør noe aktivt for å bedre helsen. Samtidig må arbeidstakerne ta et selvstendig ansvar for å følge opp sunnhetstiltakene. Det er en investering som alle på sikt vil tjene på.

REFLEKS

Medlemsmagasin for medlemmer av NITO – Norges ingeniør- og teknologorganisasjon

Telefon: 22 05 35 00
Internett: www.nitorefleks.no

Postadresse: NITO Refleks,
Postboks 9100 Grønland,
0133 Oslo

Besøksadresse: Lakkegata 3, Oslo

Ansvarlig redaktør

Hans H. Sørensen, tlf. 928 69 714,
hans.henrik.sorensen@nito.no

Medarbeidere i dette nummeret

Lars Petter Eriksen
Hanne Borgen Vassnes
Elin Rønning
Karine Nigar Aarskog

Faste medarbeidere

Jan Johnsrud, tlf. 415 22 399,
jan.johnsrud@nito.no

Inga Svenneby, tlf. 957 55 776,
inga.svenneby@nito.no

Forsidefoto

www.gettyimages.com

Utforming og produksjon

Hei! Reklamebyrå

Trykk

Dagblad-Trykk AS

NITO Refleks arbeider etter
Redaktørplakaten og
Vær Varsomplakatens regler
for god presseskikk

Jørgen Løkke (til høyre) mottar en sjekk på kr 4000 og et diplom av Kai Midthjell fra NITO Oppland etter å ha blitt medlem nr. 60 000. (Foto: Lars Erik Skrefsrud)

LESERBREV

Har det noen hensikt å være medlem i en fagforening? Skal kostnader være avgjørende for at medlemmene får den hjelp de ønsker? Det er i så fall en dårlig måte å spare penger på som raskt kan resultere i økonomisk ruin for en organisasjon. Den sikreste måten for en fagforening til å utslette seg selv, er å vise unnfallenhet.

Mange av oss har valgt å være organiserte, medlemmer av en fagforening, og grunnene kan være flere. Men de fleste har gjort det for å ha den tryggheten det er å være medlem dersom de skulle oppleve vanskeligheter. Det er altså en form for forsikring. Dersom man kommer i konflikt, uavhengig av årsak, forventer man å få hjelp både faglig og økonomisk. Jeg har vært medlem av NITO i over 30 år og mer enn halvparten av tiden som tillitsvalgt i en bedrift med en bedriftsgruppe større enn gjennomsnittet i Norge. Flere ganger har jeg derfor opplevd konflikter på ulike nivåer og jeg har oppfattet mitt mandat som tillitsvalgt i NITO at jeg skulle bistå og hjelpe NITO-medlemmer i størst mulig grad og ikke forsøke å bedømme hvem som hadde rett. Den dømmende makt skal i et demokrati utføres av domstolene. Vi må derfor være mest mulig objektive og ikke bli forutinntatt og forhåndsdømmende, selv om sakene kan virke kompliserte. En fagforenings oppgave må være å sørge for at alle sider i saken kommer frem, slik at en eventuell rettsavgjørelse kan skje på et så objektivt grunnlag som mulig og med best mulig beslutningsgrunnlag.

Det kan synes enkelt, juristene vurderer saksgrunnlaget og ut fra dette gis det et råd til medlemmet om hvordan man skal forholde seg. Man går videre med en retts sak dersom grunnlaget er godt nok eller velger andre løsninger. Men er dette så enkelt? Dersom man ikke er villig til å gå videre uten at man har en stor grad av sikkerhet for å vinne saken, blir det hele egentlig ganske meningsløst. Da hadde man jo strengt tatt ikke hatt behov for hjelp fra sin organisasjon. Å tape en sak koster penger, men det kan ofte komme frem ting i domspremissene som kan være til hjelp for den det gjelder. Ofte er det en kost/nyttevurdering som ligger bak beslutningen om en sak skal kjøres videre eller ikke. Kostnader er relativt enkle å vurdere, i alle fall er det rent objektive forhold som er bakenforliggende. Men nytten for medlemmene det gjelder, er ikke like enkel å se. Her blir det ofte snakk om subjektive vurderinger mot de objektive. Da kan en spørre seg, skal det være en kostnadsvurdering som er avgjørende for om en sak skal kjøres eller ikke? Det kan godt pakkes inn i vakkert omslag og man kan hevde at det er andre objektive vurderinger som ligger til grunn, men egentlig er det kostnader som ligger i bunnen.

Per Ola Grøntvedt

Sjekk medlem nr 60 000!

Her er NITOs medlem nr. 60 000: Jørgen Løkke!

– Jeg visste ikke at det var så mange som 60 000 NITO-medlemmer, men det tyder jo på en organisasjon i vekst. Og med så mange medlemmer får man jo større påvirkningskraft, sier prisvinner Jørgen Løkke.

Løkke mottok utmerkelsen for å være medlem nr 60 000 i NITO på Lillehammer fredag 13. juni. Løkke deltok i NATO-øvelsen "CWID" (CoalitionWarriorInteroperabilityDemonstration). Øvelsen, som omfatter 15 nasjoner og over 1000 deltakere, handler om å teste ut interoperabilitet mellom ulike militære systemer for data-kommunikasjon og samband i NATO-alliansen.

Fra offisersforbundet til NITO

For inntil en måned siden var Løkke militær og medlem av Norges Offisersforbund, men da han gikk over i sivil stilling meldte han seg inn i NITO, fordi han mener at det er den sivile organisasjonen som best kan tale hans sak på Kolsås, der han nå jobber som ingeniør ved FLO/IKT.

– Det er NITO som organiserer de fleste ingeniørene der. Og det er godt å ha noen i ryggen ved lokale lønnsforhandlinger eller hvis det er spørsmål man trenger svar på rundt arbeidsforhold og slike ting, sier han. På spørsmål om hva sjekken på kr 4000,- skal brukes til ler han lurt. – Det vet jeg ikke enda, de kom som en overraskelse, sier han med et smil.

SAGT SIDEN SIST

– Hvis man skal ha et godt jordbruk får man finne seg i at det koster noen kroner. Skjøner godt at bøndene skal ha noe igjen for det arbeidet de gjør, de kan jo ikke jobbe gratis. NITO-tillitsvalgt Tor Arnulf Hemb til Trønderavisa 13.05.08

– Vi er sjokkert over det som skjer hos underleverandørene i Bangladesh. Kontrollrutinene har helt klart sviktet. Konserntillitsvalgt for NITO i Telenor Harald Stavn til E24 19.05.08

– Det er urettferdig at en ingeniør i NITO skal få 25.000 kroner i lønnstillegg, mens en ingeniør organisert i LO skal få 20.000 kroner.

Lise Olsen, forhandlingsleder for de LO-organiserte i Avinor til Nettavisen 20.05.08

– NITO har kjempet i mange år for å få større pottter til lokale forhandlinger i staten slik at arbeidsgiver har bedre mulighet til å rekruttere og beholde ingeniører. Dette satser vi på å få til i år. Hvis ikke blir det bråk.

Forhandlingsleder for NITO stat Janne Marthe Hatlebakk til Teknisk Ukeblad 21.05.08

– En bonusordning er ikke løsningen på ingeniørmangelen. Dette er kanskje en god idé for sykepleierne, men det vil ikke være en god løsning for ingeniørene.

NITO-tillitsvalgt Odd Kvelland til Stavanger Aftenblad 31.05.08

– Ett av målene med pensjonsreformen var å lage et enkelt og forutsigbart system hvor folk lett kunne følge med på egen opptjening og påvirkningsmuligheter ved ytterligere arbeidsinnsats. Slik er det ikke blitt.

NITOs president Marit Stykket til Aftenposten 02.06.08

Etterlyser global revolusjon innen Energiteknologi

Det internasjonale Energibyrådet (IEA) offentliggjorde en ny utgave av sin rapport; Energiteknologi perspektiv, tidligere denne måneden. Hovedbudskapet var at det haster med tiltak og at klimagasskuttene blir dyrere og dyrere å gjennomføre jo lengre verdens nasjoner utsetter å starte opp med tiltak som virkelig monner. På to år er kostnadsestimatet for å stabilisere utslippene i 2050 på 2005-nivå, doblet. Med dette utgangspunktet ber IEA verdens ledere å ruste sine land til energiteknologisk revolusjon.

Rapporten presiserer at store kutt i verdens utslipp av klimagasser er teknisk oppnåelige, og at utviklingslandene må være en del av løsningen. Men det haster altså med tiltak, og dermed er IEAs konklusjon at det er behov for en global energiteknologisk revolusjon.

Dette høres spennende ut sett fra et ingeniørfaglig perspektiv, for ingeniørene må nødvendigvis bli nøkkelspillere i dette arbeidet. Spørsmålet er hvordan komme i gang? Klimaforliket på Stortinget er snart et halvt år gammelt, så nå må det være lov å bli litt utålmodig. Hvor er de konkrete planene som skal bringe oss noen hakk videre, når skal vi starte opp med nasjonale tiltak? I energirådet til Olje- og energiministeren er det nylig lagt fram en rapport om vindkraft offshore og industrielle muligheter for Norge. Den peker på muligheter og utfordringer for Norge med tanke på å bli en betydelig eksportør av ny fornybar kraft til Europa. Dette er spennende tanker, men for å kunne utløse et slikt potensial, kreves det handling. Og siden hele Europa er opptatt av ny fornybar energi og EU vil sette forpliktende mål for de ulike medlemslandene, tror jeg ikke vi har så langt tid på oss for å komme fra ord til handling.

I tillegg til å få på plass lov-/regelverk og rammevilkår for en slik nysatsning, har vi ingen tid å miste når det gjelder å etablere en nasjonal kompetansebase på feltet. Et av tiltakene NITO anbefaler er å gi norsk teknologinteressert ungdom gode incentiver for å ta utdanning i utlandet ved læresteder med høy kompetanse innen fornybar energiproduksjon generelt og vindkraft spesielt.

I sin rapport påpeker IEA at vi både må legge om til mer produksjon av ny fornybar energi, samtidig som vi må endre våre forbruksmønstre på energiområdet. Når det gjelder energieffektivisering, har også Norge et stort potensiale. Dette ble bekreftet av NITOs medlemmer sist høst hvor dere påpekte at det er store muligheter til å iverksette nye og sågar lønnsomme tiltak for å effektivisere energibruken i norske hjem og på norske arbeidsplasser. Nå vil NITO i samarbeid med Ingeniørforeningen Danmark og Sveriges Ingeniører samle ingeniørforeninger og miljøer fra ulike verdenshjørner til to konferanser i København. Målsettingen er å konkretisere ingeniørenes beste forslag til nasjonale tiltak. Vi tror de respektive lands politikere trenger konkrete råd for å ta det nødvendige steget fra ambisiøse planer til handling, og ønsker at ingeniørstemmene skal høres i dette arbeidet. Å tenke globalt og handle lokalt er anbefalingen fra norske politikere. Spørsmålet er hvordan komme i gang med konkrete og effektive tiltak. Hvordan trigge oss til handling, – så enkelt, og så vanskelig!

God sommer!

Marit Stykket er president i NITO. Hun er utdannet bioingeniør, og har vært hovedtillitsvalgt i Oslo Kommune, leder av NOBI og visepresident i NITO.

SIKTER HØYT I ÅRETS LOKALE KOMMUNEOPPGJØR

Kommunesektorens sentrale oppgjør er i havn. Nå starter Alvoret for NITOs lokale forhandlingsutvalg. –Vi har gode forhåpninger. Blant annet er arbeidsgiver veldig klar over at ingeniører er mangelvare, sier forhandlingsutvalgsleder i Bærum kommune Lars N. Johansen.

JAN JOHNSRUD

jan.johnsrud@nito.no

Det var en stor skuffelse for NITO i årets kommuneoppgjør at ingeniører i lærerstillinger ikke fikk lokal lønnsdannelse. Dette har vært et prioritert krav fra NITO og ville gitt et bedre utgangspunkt for denne gruppens lønnsutvikling. Samtidig valgte NITO/Akademikerne å godta årets oppgjør fordi det ga et godt utgangspunkt for de pågående lokale forhandlingene. Blant annet i Bærum kommune er ingeniørene nå i full gang, men her har NITOs sentrale samarbeid med Akademikerne ikke noe overslag.

– Mest nærliggende hadde det vel vært å spille på Tekna, men de forhandler på en litt gammelmodig måte i vår kommune, og da ser vi ikke noe poeng i et samarbeid, sier bedriftsgruppetillitsvalgt og lokal forhandlingsutvalgsleder, Lars N. Johansen.

Tente og optimistiske ingeniører

Den generelle rammen fra årets sentrale kommuneoppgjør ble på 6,35 prosent.

– Dette er et godt utgangspunkt, men vi regner med å få til mer. Det er flere store teknologibedrifter i nærområdet, og Bærum kommune leker ingeniører til disse. Selv om Bærum på ingen måte lenger er lønnsledende er kommunen inneforstått med å måtte lønne skikkelig for å klare å rekruttere og beholde ingeniørkompetansen, sier Johansen. Han er opptatt av at mangel på ingeniører er en tap – tap situasjon for alle parter.

– Det blir urimelig stor arbeidsbelastning på oss som jobber her, kommunen taper penger i form av blant annet gebyrer fordi

den ikke har kapasitet til å imøtekomme behov og befolkningen opplever dårligere service, sier Johansen.

Anbefaler overlappning

Sammen med Frode Berteig, Heine Meyer og Harald Amundsen utgjør Johansen det lokale forhandlingsutvalget i Bærum kommune. De fire ingeniørene ser frem imot årets oppgjør og føler seg godt rustet til oppgaven.

– Til sammen har vi mange års forhandlingserfaring fra Bærum kommune og andre private og offentlige virksomheter. Det skyldes en gjennomtenkt overlappning av kompetansen i utvalget. Det er viktig at ikke alle slutter på en gang. Foruten erfaring dreier forhandlinger seg mye om å kjenne motparten og ha bygget opp goodwill og kjemi over tid, sier Johansen.

– Det er viktig at det er realisme i det man driver med. Dette har i alle fall vi tjent på

Får til mye i Bærum

Det lokale FU'et i Bærum kommune har årets opplegg klart.

– Vi legger alltid opp til et minimumsuttak, slik at alle ingeniørene får noe. Utover det har vi en pott som skal fordeles ut fra kriterier som tjenestestedene setter opp, sier Johansen. I tillegg føres det gjennom året 5-3 forhandlinger som også gir gode uttelling i Bærum.

Johansen mener NITO får til mye i Bærum. – Blant annet så er det slik at ingen NITO-ingeniører i kommunen skal tjene under 340 000. Denne minstelønna oppjusteres hvert år. Selv om det kanskje ikke har så stor betydning akkurat nå, så kan det være at en god forsikring mot eventuelle dårlige tider. Vi har også fått med oss arbeidsgiver på at man ikke skal få en ingeniørtittel uten at man er kvalifisert ingeniør, sier han.

Lønner nyansatte bra

NITO i Bærum er svært fornøyd med at kommunen har begynt å betale de nyansatte bra, men det medfører også utfordringer. – Vi er først og fremst glad for at kommunen viser at de er villige til å betale godt for kvalifisert ingeniørarbeidskraft. Vi sammenlikner oss jo med privat sektor og synes det er viktig at gapet her minker, sier Frode Berteig.

– Samtidig er det etter hvert noen av de som har vært her en stund som føler seg forbigått lønsmessig av de unge. Dette et

Den sentrale rammen i kommuneoppgjøret ble 6,35 prosent. – Dette er et godt utgangspunkt, men vi regner med å få til mer, sier Lars N. Johansen (t.v). Sammen med Frode Bærteig, Harald Amundsen og Heine Meier (ikke tilstede) utgjør han NITOs lokale FU i Bærum kommune.

problem vi kommer til å ta opp i årets lønnsoppgjør, og løsningen er ikke at de nyansette skal få dårligere lønn, for å si det slik. Her må vi over tid få til et løft og en utjevning, sier han. I vare-takelse av eldre ingeniører er viktig. På lik linje med andre kommuner opplever også Bærum at ingeniørstanden deres begynner å dra på årene.

– I min avdeling er det knapt noen som er under femti. Forhandlingsmessig kan kanskje kommunen bruke dette imot oss i forhold til at de tror de eldre blir uansett om de får lønns-økning eller ikke. Men, de skal ikke føle seg for trygge. I fjor sluttet en 63 åring og begynte i Statens Vegvesen, sier Berteig. Han advarer derfor kommunen sterkt mot å nedprioritere seniorenene.

Lite lurt å være useriøs

Ingeniørene i Bærum har bestemt seg for å komme med seriøse og velfunderte krav i årets oppgjør, noe de også råder andre til. – Det har lite for seg å gå inn med kjempehøy fane og komme med urealistiske krav. Det er viktig at det er realisme i det man driver med. Dette har i alle fall vi tjent på, sier Johansen. – Men, burde ikke ingeniørene være litt mer bråkete? – Nei, det er mange grupper som har forsøkt å bråke her i kommunen uten å ha fått stort igjen for det. Slik taktikk virker oftest mot sin hensikt. Vi i forhandlingsutvalget har mye mer tro på saklig og konstruktiv dialog. Det er det som lønner seg i lengden, konkluderer Johansen.

Ønsker et eget arbeidsgiverdirektorat

Heller ikke å år ble den lokale potten i staten så stor som NITO og Akademikerne ønsket. – Fordelingen av rammen tydeliggjør behovet for et eget arbeidsgiverdirektorat, mener NITOs president Marit Stykket.

JAN JOHNSRUD

jan.johnsrud@nito.no

Etter tøffe meklingsrunder 18 timer på overtid godtok Akademikerne Stat, som NITO Stat er en del av, årets lønnsoppgjør.

– Vi er fornøyd med totalrammen på 6,21 prosent. Det ble også gitt et stort prosentvis tillegg som i snitt medfører at mange av våre medlemmer får nærmere 20 000 kroner via endringene i lønnstabellen, sier forhandlingsutvalgsleder for NITO Stat, Janne Marthe Hatlebakk.

For lite lokalt

Det NITO og Akademikerne derimot ikke er fornøyd med er den lokale potten.

– Siden det i år var et hovedoppgjør, med en stor disponibel ramme og et relativt lite overheng og glidning hadde vi håpet på en stor lokal pott. Dette er helt nødvendig hvis staten skal klare å rekruttere og beholde ingeniørkompetansen, sier Hatlebakk.

– Vi er derfor svært misfornøyd med at den lokale potten bare ble på 1,4 prosent, noe som er 13 prosent av den totale rammen, sier hun.

Ønsker eget direktorat

NITO mener at årets skjevfordeling av rammen i statsoppgjøret styrker behovet for et eget arbeidsgiverdirektorat i staten.

– Arbeidsgiverrollen for de statsansatte må tydeliggjøres, slik at lønns- og arbeidsgiverpolitikken blir troverdig over tid, og ikke rød eller blå avhengig av skiftende regjeringer, sier NITOs president Marit Stykket.

– Formålet med lønnsoppgjørene er å ivareta lønnsutviklingen for de ansatte og sikre kompetansen som arbeidsgiver har behov for. Staten har kriterier som skal gjelde for lønnsfastsettelsen, og lederne i staten må kunne benytte disse i trygg forvisning om at lønn er et personalpolitisk virkemiddel, sier hun.

– Medarbeiderne i staten fortjener en arbeidsgiver som fører en ordentlig arbeidsgiverpolitikk. Vi er i et slikt perspektiv tjent med å få etablert et eget, statlig arbeidsgiverorgan, som kan drive lønnsforhandlinger slik det skal gjøres, i tråd med spillereglene i arbeidslivet, avslutter Stykket. NITO kommer til å følge opp dette forslaget med staten.

MANGE INGENIØRER ER ETIKK-BLINDE

En undersøkelse viser at nesten 60 prosent av NITOs medlemmer ikke opplever å måtte forholde seg til etiske dilemmaer i sitt daglige arbeid.

– Dette er illevarslende, men samtidig nyttig kunnskap når NITOs nye egne etikkhefte skal implementeres, sier etikkekspert Jørn Bue Olsen.

JAN JOHNSRUD

jan.johnsrud@nito.no

I forbindelse med lanseringen av NITOs etikkhefte ble det gjort en undersøkelse blant organisasjonens medlemmer om holdninger til etikk. Blant annet svarte 56,9 prosent at de ikke opplevde å måtte forholde seg

– Mange NITO-medlemmer ser ikke de etiske dilemmaene i jobbhverdagen sin. Dette er illevarslende, sier ingeniør og etikkekspert Jørn Bue Olsen. Enhver sak har en etisk dimensjon – stor eller liten. Vi må ta med vår etikkforståelse vi har som samfunnsmedlemmer inn i yrkesrollen. Han håper og tror NITOs nye etikkhefte kan bidra til det. (Foto: Jan Johnsrud)

til etiske dilemmaer i sitt daglige arbeid. Bue Olsen synes dette er faresignal og et illevarslende symptom, samtidig er han ikke overrasket.

– Jeg vil snu dette på hodet. Enhver sak, liten eller stor, har en etisk dimensjon. Det kan være farlig å ikke være var for disse etiske perspektivene. Men, det er

– Jeg tror at etikk for ingeniører blir viktigere og viktigere

ganske vanlig å ikke se de etiske sidene i sin egen yrkesrolle, sier han. Dette "mysteriet" var en sentral del av doktoravhandlingen hans i etikk og ledelse, og Bue Olsen minnes spesielt ett eksempel tydelig.

– Jeg intervjuet en toppleder innen telecom, og han sa klart ifra til meg at hans jobb ikke hadde noen etiske sider! Samtidig vet vi at telecombransjen, på lik linje med blant andre entreprenørbransjen, har mange "cowboy"-aktører. Det er ikke vanskelig å finne deler av ingeniørtunge bransjer som er gjennomsyret av uetiske holdninger. Det er derfor ikke bra at mange av medlemmene til NITO ikke oppfatter at de garantert har etiske dilemmaer i jobbhverdagen sin, sier han.

Flere årsaker

Bue Olsen mener det kan være flere grunner til at en del ingeniører fremstår som "etikkblinde" i NITOs undersøkelse, en årsak kan være begrepsforståelsen.

– Jeg kjenner mange mennesker som er svært etiske yrkesutøvere, men som ikke kjenner seg igjen i begrepsapparatet rundt etikk. Det er derfor bra at NITO tar tak i dette med et etisk råd, retningslinjer og etikkheftet, og på den måten "oversetter" hva som er god etikk til ingeniørenes "språk", sier han.

Helse baner vei

Den nevnte undersøkelsen tyder på at det kan være en lang vei å gå. Kun 16,4 prosent at de spurte kjente til NITOs etiske retningslinjer.

– Dette er for dårlig. Men, jeg vil ikke legge skylden på det etiske rådet og NITO alene. Ingeniørene selv har helt klart også ansvar for å sjekke ut hva som finnes av etiske retningslinjer, sier Bue Olsen. Det er da også desto flere som kjenner til de etiske retningslinjene på sin egen arbeidsplass. På dette spørsmålet svarer 65,1 prosent bekreftende. Isolerer man bioingeniørene er det 36,3 prosent som kjenner til NITOs etiske retningslinjer, men hele 84,8 prosent som kjenner til Yrkesetiske retningslinjer for bioingeniører og heftet Etikk for bioingeniører.

– Innen helse har det vært mye fokus på etikk og det ser man betaler seg, kommenterer

Bue Olsen. Dette viser at det er fullt mulig å få skikkelig gjennomslag også for NITOs etiske retningslinjer fremover bare man holder litt trykk på dem med riktige prosesser, sier Bue Olsen.

Vil medlemmene ha mer etikk?

Bue Olsen råder NITO til å nå satse skikkelig med etikkheftet sitt. Han tror ikke helt på medlemmene når de sier at det

ikke ønsker mer fokus på etikk verken fra arbeidsgiver eller fagorganisasjonen sin. Bue Olsen tror dette går mer på hvordan man stiller spørsmål. I NITOs etikkundersøkelse svarer nemlig kun 26,3 prosent at de ønsker mer fokus på etikk på arbeidsplassen og bare 20,8 prosent mener at NITO og de tillitsvalgte bør fokusere mer på temaet.

– Jeg tror at etikk for ingeniører blir

viktigere og viktigere, slik som for alle yrkesgrupper. Det er derfor svært riktig av en fagorganisasjon som NITO å ta tak i dette og være med på å sikre gode etiske holdninger blant ingeniører. Men, etikkfokus må ikke bli altoverskyggende. Det skal være en fornuftig verdiskapning, samtidig som det må være en varhet for å se etter etiske sider ved yrkesutførelsen, avslutter Bue Olsen.

NITO lanserer eget etikkhefte

I disse dager sendes NITOs ferske etikkhefte ut til alle avdelingene. – Det er flott med et hefte, men det er først nå den virkelige jobben begynner, påpeker ingeniør og etikkeksperter, Jørn Bue Olsen. Etikk for ingeniører er viktig både for samfunnet og businessen.

JAN JOHNSRUD

jan.johnsrud@nito.no

Teknologer kan fort havne i en konflikt mellom effektiv profesjonsutøvelse og etiske hensyn fordi arbeidsgivers forventninger og hensynet til omgivelsene ikke alltid er sammenfallende. Det kan også oppstå konflikter mellom kollegaer på grunn av forskjellig grunnsyn og etiske holdninger. På kongressen i 2003 vedtok derfor NITO egne etiske retningslinjer og valgte et etisk råd. Rådets oppgave er å forvalte retningslinjene, gi medlemmene og hovedstyret råd i aktuelle problemstillinger og jobbe for å synliggjøre NITOs arbeid med yrkesetikk. Gjennom en grundig prosess har rådet nå, med tidligere NITO-president og leder Svein Erik Andersen som primus motor, jobbet frem et eget etikkhefte for NITO. Andersen har engasjert seg sterkt i det etiske arbeidet i organisasjonen, og han har lagt ned et omfattende arbeid for å få etikkheftet best mulig.

– All verdens retningslinjer har ikke noe å si hvis man ikke klarer å få dem under huden på de som skal benytte seg av dem

Nyttig verktøy

NITOs etikkhefte tar for seg de etiske retningslinjene til organisasjonen, sier litt om viktigheten av fokus på etikk, har en teoridel, samt egne kapitler for faggrupper som bioingeniørene, takstingeniørene og selvstendig næringsdrivende. Heftet inneholder også ni aktuelle dilemmaer til diskusjon.

– Diskusjon rundt praktiske caser er viktig. De aller fleste av oss har et forhold til etikk som vi har fått inn med morsmelken gjennom oppdragelse, skole og de ti bud. Men, det som forundrer meg er at det ikke er så enkelt for alle å se sammenhengen mellom etikk i hverdagen og yrkesetikk. Slike ingeniørrelaterte dilemmaer til diskusjon tydeliggjør for medlemmene aktuelle etiske utfordringer i yrkeshverdagen, eller med andre ord – her snakker man ingeniørenes etikkspråk, sier etikkeksperter, Jørn Bue Olsen. Han er utdannet maskiningeniør fra NTH, har studert økonomi og tatt en doktorgrad i etikk og ledelse.

Det er nå jobben starter

Med i alle fall en fot godt plantet i ingeniørleieren er synes Bue Olsen det spesielt flott at landets største ingeniørorganisasjon tar skikkelig tak i utfordringene rundt etikk, men han opptatt av at det er nå hovedjobben starter.

– Utallige eksempler har vist at all verdens retningslinjer ikke har noe å si hvis man ikke klarer å få dem under huden på de som skal benytte seg av dem, sier Bue Olsen. Prosesser rundt retningslinjene er helt nødvendig. Det er ikke mange norske avhandlinger om næringslivsetikk, men en er skrevet av ingeniør Einar Marnburg på NTNU. Han fastslår at etiske retningslinjer uten organiserte prosesser rundt er nesten nytteløse.

Bue Olsen anbefaler derfor NITO å starte skikkelige prosesser for å implementere etikkheftet.

– Det er viktig at det den første tiden legges litt ekstra trykk på å få innholdet ut til medlemmene og at etikk tas opp som diskusjonstema i ulike sammenhenger. Heftet i seg selv inneholder sentrale suksesskriterier som et begrepsapparat spesialtilpasset ingeniører og aktuelle dilemmaer for diskusjon. Nå er det viktig at ledelsen går foran som et godt eksempel og at de ansatte og tillitsvalgte ingeniører også deltar. Her har ingen lov til å fraskrive seg ansvar, sier Bue Olsen.

– Samtidig så må ikke etikkarbeidet bli altoverskyggende, men være akkurat riktig porsjonert i forhold til NITO og medlemmenes andre oppgaver og yrkesutførelse, legger økonomien i han til.

Butikk og business

Bue Olsen mener belønningen er stor for de som satser på etikk, både i form av god samvittighet rundt samfunnsansvar og i kroner og øre. Han karakteriserer satsing på etikk som en langsiktig optimalisering av ressursene.

– Som konsulent arbeider jeg tett med næringslivet og ser at de i sine regelverk stiller stadig tøffere etiske krav til samarbeidspartnere. Det derfor ikke utenkelig å miste oppdrag hvis man ikke har fokus på etikk, sier Bue Olsen.

– Satsing på etikk er også en forsikring mot fremtidige arbeidskrevende og dyre kriser. Jeg har snakket med ledere som har måttet rydde opp etter etiske saker som i utgangspunktet burde vært avverget med gode holdninger og klare retningslinjer. Dette har kostet selskapene dyktige medarbeidere og måneder med arbeid som kunne vært brukt til verdiskapning i stedet, avslutter han.

Trøndelag har landets mest populære ingeniør-forkurs

Godt over 700 søkere ønsker å komme inn på årets forkurs ved Høgskolen i Sør Trøndelag (HiST). – Søkertallet har økt med over 100 prosent siden 2004, sier rådgiver Pål Risan fornøyd til nito.no. – Vi er stolte over at hele 752 søkere ønsker å komme inn på årets forkurs. Hovedtyngden av søkerne kommer fra yrkesfaglige studieretninger på videregående skole, og søkertallet har økt med over 100% siden 2004.

Forkurset til Høgskolen i Sør Trøndelag tilbys ved Avdeling for teknologi, program for allmennfag, og det er et tilbud til søkere som mangler fordypning i matematikk og fysikk for å ta en ingeniørutdanning.

Vil betale kontingenten

Fagforbundet 3F i Worldwide Flight Services på Kastrup flyplass i København har gjort avtale om at bedriften betaler fagforeningskontingenten. Men det er ikke aktuelt politikk for NITO.

Avtalen til Fagforbundet 3F erstatter lønnstillegg og omfatter om lag 35 medarbeidere innen 3Fs organisasjonsområde på Kastrup. For å unngå anklager om forskjellsbehandling er avtalen slik at man får dekket kontingenten uansett hvor man er organisert. – Et slikt type krav ville ikke være i tråd med NITOs lønnspolitikk, sier Marit Stykket, president i organisasjonen. Hun sier at dette aldri har blitt diskutert i NITO, og at hun ikke har noen planer om å ta det opp.

Den danske avtalen gjelder for 2008 og 2009, og de ansatte vil få opptil 839 kroner i måneden til dekning av kontingent. Det må søkes skriftlig. Pengene skal regnes som vanlig inntekt og det skal betales skatt for summen. Derfor vil fagforeningskontingenten fortsatt være fradragsberettiget.

IKKE PEILING PÅ PENSJON

Halve befolkningen har ikke peiling på hva de får i pensjon. Hele 49 prosent av personene i en ny undersøkelse vedgikk at de ikke har noen anelse om hvor mye de vil få i pensjon. Usikkerheten er størst blant kvinner, unge og lavtlønte samt personer med lav utdanning. Undersøkelsen, som er utført av analysebyrået Synovate, kommer i forbindelse med at en ny versjon av pensjonsportalen norskpensjon.no nylig ble lansert.

Svak økning

i tallet på arbeidsledige

36.900 personer var i mai registrert som helt ledige arbeidssøkere, en økning på 700 siden april. Ledigheten er på 1,5 prosent når man korrigerer for sesongmessige variasjoner, ifølge tall fra Nav. Arbeidsledigheten er lavest for ledere, ingeniør- og IKT-fag og innen undervisning, med kun 0,6 prosent av arbeidsstyrken helt ledige. Størst arbeidsledighet er det innen reiseliv og transport, hvor ledigheten nå er 2,2 prosent, og industriarbeid, med 2,0 prosent. Lavest er arbeidsledigheten i Akershus, Rogaland og Sogn og Fjordane, med 1,0 prosent av arbeidsstyrken. Ledigheten er høyest i Finnmark, med 3,0 prosent, fulgt av Oslo, Trøndelags-fylkene og Nordland, med 1,9 prosent.

Visste du at...

- Norge kommer til å bli avhengig av arbeidsinnvandring for å få samfunnshjulene til å gå rundt i framtida, tror nordmenn flest, ifølge en fersk undersøkelse
- Angst og depresjon kan bli en følgesvenn for dem som har lange kvelder på jobb. Jo mer du jobber, desto større er sjansen for å få angst- og depresjonslidelser.
- Ubehag etter lange flyreiser kan bli mindre ved å la være å spise, viser ny undersøkelse
- Sony, Microsoft and Nintendo gjør ikke nok for å eliminere bruken av potensielt farlige kjemikaler og metaller i sine spillkonsoller, mener Greenpeace.
- 43 prosent av nordmenn som har studert, ville studert noe helt annet om de hadde kunnet velge om igjen. Og hver femte av oss har valgt feil karriere.
- En undersøkelse viser at det er ikke trofasthet og lojalitet som avgjør hva du tjener, men individuell prestasjon og kompetanse.

NETTOPP!

– denne månedens beste linker

www.phobialist.com

Etter å ha lest denne siden vil du ganske sikkert føle deg herlig normal. Dette er en side som ramer opp alle våre rare fobier – og det finnes nesten ikke noe det ikke går an å være redd for.

www.amiright.com/misheard/artist/index.shtml

Hjalmar-engelsk er ganske morsomt. Her er noen morsomme eksempler på at engelske tekster er ikke alltid like lette å få med seg, selv ikke for de engelsktalende. Stor underholdning.

www.urbanlegends.about.com/od/internet/a/current_netlore.htm

Ingenting er som en god historie som er fra virkeligheten. De saftige, underlige, utrolige eller makabre historiene som går fra munn til munn og ender opp hos deg. Eller på nettet. På denne nettsiden finner du en mengde av dem.

www.excuses.co.uk

Unnskyldninger er noe av det mest nyttige som finnes. Men de blir gjerne litt slitte etter flere gangers bruk. Dette nett-tipset gir deg ferskvareunnskyldninger i lange baner til de fleste anledninger.

www.didiswebcamworld.de/index.php

Lyst til å se hvordan naboen eller kollegaen har det der han er på ferie? Oppdaterte webkameraer finnes over hele verden – og denne portalen gir deg bred oversikt.

MOT OG MENING – HVORDAN TAKLE SMISKING PÅ ARBEIDSPLASSEN
Øyvind Kvalnes

Forlag: Universitetsforlaget

Utgitt: 2008

Innbinding: Innbundet

Språk: Bokmål

ISBN: 8215013120

Smisking er et utbredt trekk ved arbeidslivet, konkluderer filosofen Øyvind Kvalnes. Resultatet er blitt boken Mot og mening: Hvordan takle smisking på arbeidsplassen.

Han er filosof av yrke, men konsentrerer seg slett ikke utelukkende om Sokrates, Platon, Kant eller andre av de store filosofene. Tvert imot har han engasjert seg for å diskutere etiske trekk ved det moderne arbeidsliv som også kan settes i sammenheng med eldgamle filosofiske debatter.

Er du en smisker? Eller kanskje du har hatt moralsk flaks og unngått situasjoner der smisking har ligget fristende nær for å oppnå en personlig fordel? Det bor en smisker i oss alle, en som er villig til å slikke rygger for å nå målene sine. Denne boken avdekker smiskingens egenart, og gir råd om hvordan fenomenet kan håndteres.

Aktiv og passiv smisking fører til at planer settes i verk før de er utsatt for tilstrekkelig kritikk, feil folk belønnes med opprykk, og hederlige personer mister motivasjonen. Vaktomheten mot smisk må likevel ikke strekkes så langt at vi blir mistenksomme og avvisende til positive tilbakemeldinger.

Se for øvrig saken på side 16

MÅNEDENS BOK

DU BLIR 20 PROSENT DUMMERE

Du må utvikle og utvide kompetansen din for å henge med i dagens kunnskapssamfunn. Anders Drejer, professor ved Handelshøyskolen i Århus, har utviklet en egen dumhetsindeks. Den viser at vanlige kunnskapsarbeidere, for eksempel ingeniører, blir 20 prosent dummere hvert år hvis de ikke henger med i kompetanseracet.

Enda verre er det for spesialister, skriver danske Ingeniørens nettutgave. De kan bli 40 prosent dummere i året hvis de blir stående på stedet hvil og ikke oppdaterer seg faglig.

Selvstendig næringsdrivende er mindre syke

Sykefraværet har gått ned blant selvstendig næringsdrivende de siste to årene, samtidig som det har gått opp blant arbeidstakere. Selvstendig næringsdrivende taper mer på å være syke. – Jeg tror nok dessverre at det er en del mørketall her – og det er ikke positivt for gruppen, sier Trond Markussen, vise-president i NITO.

I Norge er det omtrent 190 000 selvstendig næringsdrivende. Folketrygdens utgifter til sykefravær blant ansatte økte med 15 prosent til nesten 25 milliarder kroner fra 2005 til 2007. Utgiftene til fravær blant selvstendig næringsdrivende sank i samme periode med 5 prosent til omtrent 1,4 milliarder kroner.

Kostråd på jobben har fått ned både vekt og sykefravær

I Flytoget har de satset på kunnskap og interesse for sunn mat. Resultatet har blitt mer fornøyde medarbeidere, slankere medarbeidere og lavere sykefravær.

HANNE BORGEN VASSNES

hanne.borgen.vassnes@gmail.com

Det er lunsjtid og de ansatte i administrasjonen hos Flytoget samles til felles måltid i den lyse fine kantina. Her er det ikke mye som lukter av usunt fett, kjedelige brødsiver eller hurtigmat. For en liten egenandel får de ansatte lunsj hver dag og mulighet til å spise litt på ettermiddagen. På lunsjbordet er det rikelig med salater, frukt, fet fisk, egg, nøtter og annet godt.

- Dette er noe annet enn kantina i forsvaret

Inspirerer

- Dette er noe annet enn kantina i forsvaret, sier nyansatt i Flytoget, NITO-medlem Knut Even Dystland.

Han begynte i ny jobb som ingeniør på teknisk avdeling og kommer fra en jobb som overingeniør i Luftforsvaret. Han sier maten i kantina inspirerer til en sunnere livsstil. Selv om han ikke har merket de store endringene på formen ennå, tror han det vil kunne vises på helsa etter hvert.

- Hjemme er det enklere å velge sunne alternativer. I jobb-sammenheng er det ofte lett å velge den usunne maten. Da er det greit at noen velger ut sunn mat for deg og gjør den lett tilgjengelig også på jobben, sier Dystland.

Kollega fra teknisk avdeling Dag Wilhelmsen forteller at det ikke er mange år siden særlig de ansatte på teknisk avdeling kalte salaten for kaninføde. Men etter fokuset på sunn mat som har vært i Flytoget har tonen fått en annen låt også for teknologene. Selv har Dag Wilhelmsen gått ned 13 kg. På et halvt år ved å legge om til en meny med lite karbohydrater.

- Kanskje det hadde vært noe å tenke på for meg også, ler Knut Even Dystland.

- Det greit at noen velger ut sunn mat for deg og gjør den lett tilgjengelig også på jobben, sier nyansatt i Flytoget, NITO-medlem Knut Even Dystland. (Foto: Caroline Roka)

- God helse er viktig for å ha nok energi til å jobbe med slitsomt arbeid til uregelmessige tider.

Satser på kosthold

De siste to årene har ledelsen i Flytoget satset spesielt på å forbedre arbeidsmiljøet, både det fysiske og psykososiale. Økt kunnskap om mat og helse har vært et av satsningsområdene. Alle nyansatte får foredrag om kosthold som en del av introduksjonsprogrammet. I tillegg blir det jevnlig arrangert informasjonsmøter hvor kosthold ofte har vært et tema. En egen brosjyre om kosthold for turnusarbeidere blir delt ut til ansatte i turnusarbeid.

Kantina i administrasjonen er fornyet og togpersonalet får forsyninger av frukt to ganger i uka. Nå jobber ledelsen med å få en døgnåpen kantineordning for alle ansatte, ikke bare administrasjonen.

- Mange av våre medarbeidere jobber skift, og god helse er viktig for å ha nok energi til å jobbe med slitsomt arbeid til uregelmessige tider. Det er jo den enkeltes ansvar, men som ledelse ønsker vi å legge til rette for at det skal være enklere å spise sunt, sier personaldirektør i Flytoget Kari Skybak.

FAKTA Mat for god søvn

Når døgnrytmen er varierende på grunn av jobben, er det viktig å spise riktig for å holde hormonene i balanse. Det er viktig å spise mat som fremmer produksjonen av serotonin i kroppen og dermed gir både tilfredshetsfølelse og fremmer god søvn. Mat som fremmer serotoninivået i kroppen inneholder mye av et stoff som heter tryptofan: Mandler, cottage cheese, havre, peanøtter, skaldyr og soyamat, tunfisk og kalkun.

Få hormontroll

Det er Heggeli Helhetsmedisin som har ansvar for bedriftshelse-tjenesten i Flytoget og som holder foredrag og står bak det faglige innholdet i informasjonsmateriell om kosthold. Spesialist i miljø og ernæringsmedisin Dag Schiøth mener det er viktig å vite sammenhengen mellom hormonbalanse og maten man spiser.

– Alle har vel opplevd hvordan man skrubbsulten kaster seg over boller eller sjokolade i kiosken på vei hjem fra jobb. Det blir kortvarig lykke, sier Dag Schiøth.

Hormonene i kroppen er med på å styre om vi sover godt, føler oss opplagte og i balanse, eller om vi er stresset og irritable. Maten vi spiser er med på å påvirke hormonene. Et ustabil blodsukker kan føre til et ustabil humør, kort lunte og dårlig konsentrasjon. Spiser man mye tomme karbohydrater fra sukker og hvitt mel, stiger blodsukkeret og dermed nivået av hormonet insulin, i rekordfart. Kort tid etterpå går blodsukkernivået rett ned igjen. Ved høyt insulinivå omdannes også sukker raskt til fett og man legger lettere på seg.

Lege Dag Schiøth, forklarer at man må spise regelmessig uten for mange timer mellom hvert måltid. På den måten holder blodsukkeret og dermed humøret seg stabilt. Frokost er viktig for å få kroppen i gang om morgenen. Lunsjen skal bestå av både grønnsaker og proteiner. Skal man sitte lenge på jobb før man kommer seg hjem for å spise skikkelig middag, må man få i seg proteiner og frukt eller grønnsaker og litt fett, tre til fire timer etter lunsj.

Økt kunnskap om mat og helse har vært et av satsningsområdene. – Bra, mener Knut Even Dystland. (Foto: Caroline Roka)

Æ FAKTA Overtid, hva skal du spise?

Når klokken nærmer seg fire og fem og magen skriker etter mat. Du har enda noen timer igjen før du kan gå hjem og lage middag. Da er det mange som tyr til sjokolade og annen mat med fett og sukker.

Ta heller:

- En Cottage cheese og en pose med minigulrøtter.
- En yoghurt med lite sukker og en neve mandler.
- Et stekt kalkunbryst eller et kyllinglår og litt cherrytomater.
- En skive kålrot, en pære og litt mandler.
- Et par grove knekkebrød med sennep, noen skiver kalkunpålegg og et eple/en kiwi og noen valnøtter eller mandler/egg og avokado/en avokado og en banan

Teknologer op

Hele 90 prosent av NITOs medlemmer er opptatt av å være sunne, viser en undersøkelse NITO Refleks nylig har gjort. Undersøkelsen avdekker også at oppfattelsen av viktigheten av å være sunn øker, jo eldre man blir.

STIG KLEVEN

stig.kleven@nito.no

30% av de spurte opplever at det er for lite fokus på sunnhet og helse hos arbeidsgiveren, og det er blant arbeidstakere mellom 40 og 59 år hvor man finner flest misfornøyde.

Viktig med tilgang til sunn mat

Tre av fem teknologer mener det er viktig med tilgang til sunn kantine, men at kun en av tre er villig til å betale mer for å få garantert kun sunn mat i kantine. Det er spesielt teknologer under 30 år som er opptatt av sunn kantine.

De unge vil ha trening

Det er også gruppen under 30 år som er mest opptatt av velferdsordninger på jobben som subsidiering av trenings-tilbud og mulighet til å trene i arbeidstiden. Totalt sett svarte 43 prosent av de spurte at de får tilbud om at arbeids-

FAKTA Mat for god søvn

Middag: Tallerkenfordeling: 33% Proteiner fra: fisk, magert kjøtt, egg, tofu, bønner, linser og magre melkeprodukter. Fett fra nøtter, avokado, oliven eller rapsolje. 33% Karbohydrater fra hele korn, fullkorn, grov ris og grov pasta eller poteter. 33% Grønnsaker av forskjellige sorter og med ulike farger.

Lunsjmåltidet: Grønnsaker og proteiner fra bønner, linser, fisk eller kjøtt.

Opptatt av sunnhet

giver kan dekke heler deler av treningstilbudet, mens 20% har muligheter for å bedrive trening i arbeidstiden.

- I arbeidsgivers interesse

- Det er bra å se at så mange er opptatt av helsen sin, sier Trond Smaavik, hovedstyremedlem i NITO.
- Samtidig vil jeg oppfordre flere til å prøve å få til avtaler arbeidsgiver med tanke på å få dekket utgifter til trening og bedriftsidrett. God helse er noe alle er tjent med, så det burde også være i arbeidsgivers interesse å tilrettelegge for arbeidstakernes helse gjennom kosthold og trening.

- Det er bra å se at så mange er opptatt av helsen sin, sier Trond Smaavik, hovedstyremedlem i NITO. (Foto: Jan Johnsrud)

FOR- SIK- RING FOR STO- RE

forsikring for små

Nå kan du som medlem også tegne gunstig barneforsikring. Se nito.no/forsikring

Det lønner seg å være medlem

NITO NORGES STØRSTE ORGANISASJON FOR INGENIØRER OG TEKNOLGER

REIS PÅ TEKNOLOGIGLAD SOMMERFERIE

Dropp Lofoten, Lanzarote og vogna på Larkollen i sommer. Følg heller i fotsporene til Mutter og Skrue. Da får du virkelig noe å skryte av i lunsjen når høsten kommer.

VILVITE (N) Konklusjon
Et vitensenter av internasjonal klasse.
www.vilvite.no

Vitengarden på Jæren (N)
Konklusjon
Denne tekno-skatten er et must for alle.
www.jaermuseet.no

Experimentarium (DK) Konklusjon
Dette må være Nordens mest komplette og beste vitensenter. Kort sagt her er det "deilig" å være teknologiinteressert nordmann i Danmark.
www.experimentarium.dk

Explore (UK) Konklusjon
Explore at Bristol må være noe av det beste innen denne typen attraksjoner. Her snuser vi på seks passere.
www.at-bristol.org.uk

Eureka (UK) Konklusjon
Eureka er gresk og betyr; jeg har funnet det. På mange måter stemmer dette. I sin sjanger er sannsynligvis Eureka noe av det beste som finnes.
www.eureka.org.uk

Technopolis (Belgia) Konklusjon
Flott og moderne vitensenter, men det burde vært bedre tilrettelagt for ikke-belgisktalende.
www.technopolis.be

Eiffeltårnet (FR) Konklusjon
Eiffeltårnet var kandidat til den moderne verdens syv underverker sammen med blant annet Frihetsgudinnen, Giza-pyramiden og operaen i Sydney. Pakken Paris + tårnet gjør at Eiffels mesterverk er vel verdt et besøk.
www.tour-eiffel.fr

Cite des Science i Paris (FR) Konklusjon
Big, beautiful & boring
www.cite-sciences.fr

Train à Grande Vitesse eller Tog i høy fart. Konklusjon
Rask, teknologisk og miljøvennlig transport som blir en snakkis i lunsjen etter ferien.
www.tgv.com

Tekniska museet i Stockholm (S) Konklusjon 🟢🟢🟢🟢

Tekniska museet var en skuffelse, men er man teknisk interessert, og i Stockholm, så for all del...

www.tekniskamuseet.se

Universeum (S) Konklusjon 🟢🟢🟢🟢

Universeum vel verdt et besøk. Men er du kun ute etter en helt rendyrket teknologisk opplevelse anbefaler Mutter og Skrue heller Teknisk museum i Oslo eller Experimentarium i København.

www.universeum.se

Norsk Teknisk Museum (N) Konklusjon 🟢🟢🟢🟢

Norsk Teknisk Museum har eksistert i forskjellige former siden 1914. Den lange erfaringen har resultert i et solid tilbud, men for fremtiden det viktig at lovnadene til det nye moderne inngangspartiet også følges opp i resten av museet på linje med den stilige klima X-utstillingen.

www.tekniskmuseum.no

Vitensenteret i Trondheim (N) Konklusjon 🟢🟢🟢🟢

Her var det mye teknologisk moro for store og små pakket inn i trøndersk harmoni og velvilje.

www.viten.ntnu.no

Norsk oljemuseum (N) Konklusjon 🟢🟢🟢🟢

Oljemuseet er et lekkert museum, i et stilig hus, som på en interessant måte forteller om olje og gass. Men stedet er mer egnet for å lære, enn å leke.

www.norskolje.museum.no

London eye (UK) Konklusjon 🟢🟢🟢🟢

Hvilken ingeniørfamilie med respekt for seg selv sier nei til en tur med verdens største pariserhjul?

www.londoneye.com

Nemo (Nederland) Konklusjon 🟢🟢🟢🟢

Nemo er et flott og spennende sted som virkelig kan anbefales.

www.e-NEMO.nl

Smisking kan skape livsfarlige situasjoner

Smisking på jobben kan føre til at feil personer havner i feil jobber og at alvorlige feilvurderinger tas, mener filosofen Øyvind Kvalnes som har skrevet bok om det.

HANS HENRIK SØRENSEN

hans.henrik.sorensen@nito.no

– I noen miljøer er det lett å gjøre karriere ved å smiske. Det kan hindre dem som kanskje er mer faglig sterke til å komme frem. Det kan være fristende for en leder å velge personer som ler av alle vitsene hans, fremfor en som stadig kritiserer. Det er menneskelig, men også betenkelig. Og dessuten ganske vanlig.

En plutselig omveltning

Kvalnes forteller om, en sjelsettende opplevelse som førte til interessen for temaet.

– Det kan være fristende for en leder å velge personer som ler av alle vitsene hans.

– En god venn ble forfremmet til en sjefsstilling i et sykehus. Hun opplevde hvordan kolleger som hun kjente godt, forandret sin opptreden overfor henne umiddelbart. Ideene hennes ble plutselig geniale og hun ble rost og overøst med komplimenter. Det var helt åpenbart at det at hun kunne bestemme andres lønn og opprykk påvirket hvordan andre kolleger agerte ovenfor henne. Dette synes vi begge var overraskende og ikke så rent lite

sjokkerende, sier Kvalnes.

Etter denne opplevelsen satte Kvalnes seg ned og skrev en kronikk om smisking i Aftenposten.

– Jeg fikk utrolig mange reaksjoner. Helt åpenbart traff jeg en nerve. Reaksjonene tyder på at dette er noe folk kjenner veldig godt igjen – og derfor bestemte jeg meg for å skrive en bok. Resultatet er blitt boken Mot og mening: Hvordan takle smisking på arbeidsplassen.

Aktiv og passiv

Kvalnes skiller mellom aktiv og passiv smisking. Den aktive smiskeren legger ut om andres fortrinn. Den passive smiskeren lar være å påpeke at man gjør noe dumt, eller foretar et uklokt valg.

– Smisking er et spørsmål om bevisstgjøring av miljøet på arbeidsplassen. For at folk skal bli modige må du gi dem trygghet. Medarbeidere må tørre å si fra. Det må være høyde for det – og dette er en ledelesesutfordring. Kolleger som tør å gi kritikk burde man verdsette mye høyere. Det er undervurdert å gi kritikk. – Jeg bruker Aristoteles for å skildre hva jeg mener, sier Kvalnes. – Den gamle greske filosof hevdet at smiskeren egentlig tar noen gode egenskaper og overdriver dem. Å gi ros, eller vise hensyn, vennlighet blir ytterligheter, avvik fra det vi kan kalle den gyldne middelvei.

Naturlig for en filosof

Kvalnes mener det er naturlig at en filosof skriver om smisking.

– Jeg er opptatt av hvordan folk kommuniserer med hverandre, hvordan de jobber sammen. Smisking er et utbredt fenomen som er en del av maktspillet mellom mennesker, også på jobben.

– Jeg har også snakket med mange ledere som åpent sier at de vil ha ærlige motmeldinger på sine forslag, men de får det ikke. Folk kvier seg i stedet for å komme med dårlige nyheter eller være kritiske. I mange bedrifter jobber de for å senke terskelen for å være uenig, nettopp for å få frem motforestillingerne.

Temaet er like gammelt som kulturen selv. Vi ser den samme debatten i overleveringene fra Sokrates, Aristoteles og de andre grekerne, sier Kvalnes.

Æ FAKTA Slik kan du motarbeide smiskerne:

- Både som sjef og kollega kan du gi oppmuntring til dem som anvender sitt blikk for smiskerne, som viser mot til å si ifra og som bruker språket til å varsle på en fornuftig måte.
- Alle bør være oppmerksom på dynamikken mellom ros og kritikk. Den riktige balansen skaper en konstruktiv ytringskultur.
- Tren på å gi og motta ros og kritikk.
- Skap bevissthet om "tilskuereffekten" og andre sosiale fenomener. Ikke vær vag og generell, men henvend deg direkte til enkeltpersoner og spesifiser hva du vil ha kommentarer til.
- Opprett arenaer for å luften feil, uenighet og motforestillinger.

Kilde: Øyvind Kvalnes/Aftenposten

HVA ER EGENTLIG ETIKK, MAMMA?

Sønnen min på videregående skulle ha en prøve i bioteknologi. I forberedelsene til prøven kom vi innom genteknologi og genmanipulering og at dette reiste en del etiske problemstillinger. Det var da spørsmålet kom "Hva er egentlig etikk da, mamma?"

HANNE-MERETE HAGBY

Hanne-Merete.Hagby@bfk.no

Ikke et dumt spørsmål i dag hvor religiøse prinsipper bli ilagt mindre betydning og spørsmålet rundt rett og galt blir tolket personlig. De overordnede prinsippene er borte. Vi må gjøre refleksjoner ut i fra vårt eget verdigrunnlag.

Etikk er læren om rett og galt. I forbindelse med lesing til prøven kom det opp spørsmålsstillinger rundt rett og galt i forhold til bioteknologien.

Etiske problemstillinger, eller etiske dilemmaer er nødvendigvis ikke bare et valg mellom rett og galt, men ofte et valg mellom to likestilte alternativer som begge kan ha uheldige konsekvenser. Et etisk dilemma har vi når minst to verdier kommer i konflikt med hverandre. Teknologien åpner for noen muligheter og gir oss noen valg som vi tidligere ikke hadde. Gutt eller jente, mangfold kontra genetisk perfektjon, menneskeverd kontra verdiskaping. Etisk refleksjon har vi når vi tenker gjennom konsekvensene av de valgene vi gjør – gjerne i forkant eller som en del av prosessen rundt det å gjøre et valg.

Er det greit å være selektiv i forhold til hvilke barn som blir født? Skal vi løse verdens matmangel ved å produsere matvarer som tåler store mengder sprøytemiddel (og dermed øke forbruket av dette). Skal vi fortsette å bruke antibiotika for sikkerhets skyld når store bakteriekulturer blir resistente?

Å ha en diskusjon som dette med en elev på videregående gir mening. Vi er så opptatt av å forholde oss til etiske regler både på jobb og i organisasjonsliv at det er lett å glemme at vi også må stå for opplæringen av neste generasjon. Det undervises i religion og etikk i skolen, men læreren kan ikke presentere det ene som bedre enn det andre. De tidligere gitte absoluttene er borte. Elevene må utvikle et eget verdigrunnlag som de må gjøre sine valg ut fra. Dette er en ganske vanskelig for de unge som vokser opp, og vi som foreldre må kanskje i større grad ta ansvaret for dette!

– Jeg er opptatt av hvordan folk kommuniserer med hverandre, hvordan de jobber sammen. Smisking er et utbredt fenomen som er en del av maktspillet mellom mennesker, også på jobben, sier filosofen Øyvind Kvalnes. (Foto: Jan Johnsrud)

Se videointervju på
www.nitorefleks.no

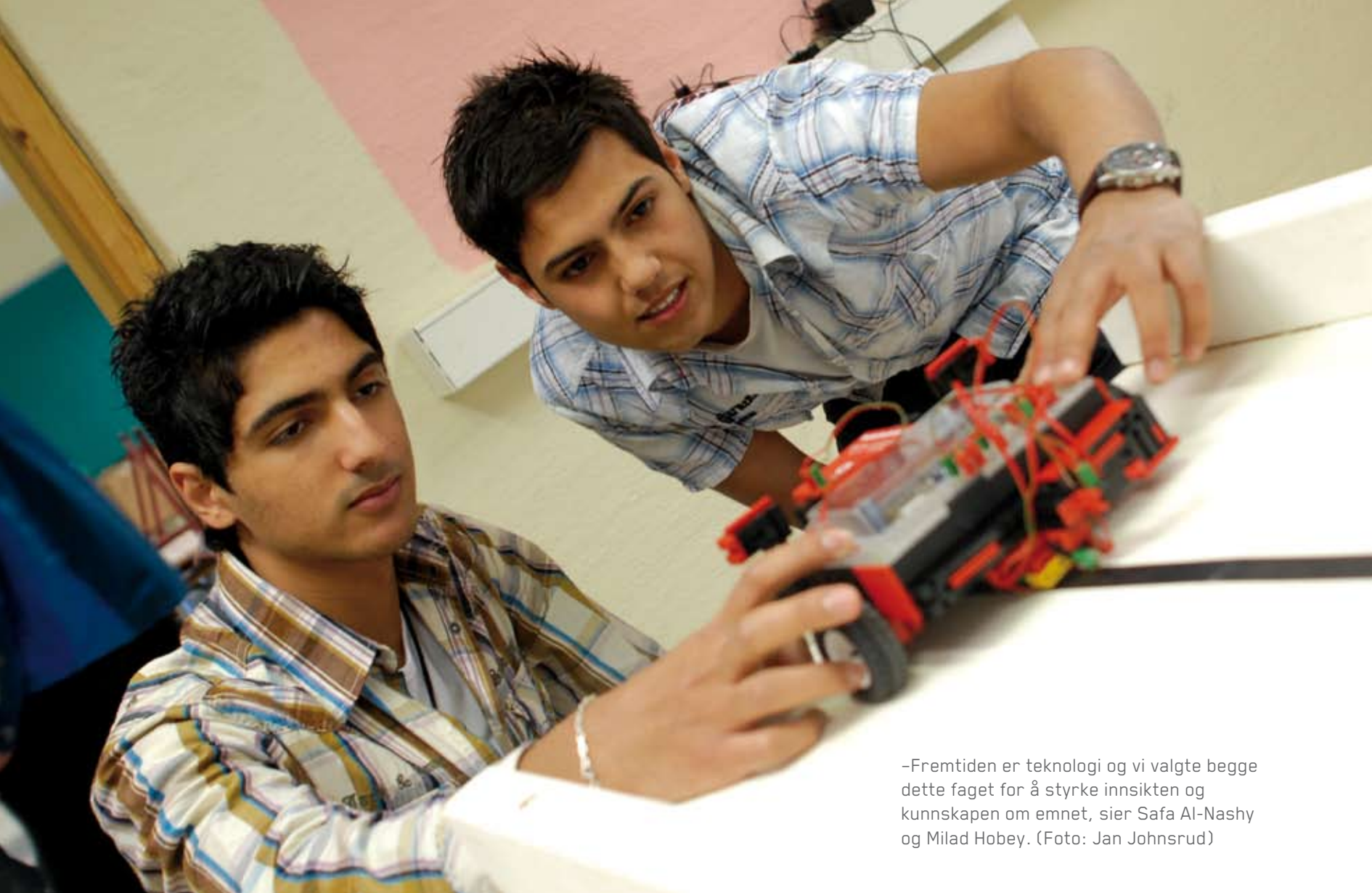

Alle våre medlemmer
får skikkelig bank

Som NITO-medlem får du gunstige
rabatter på lån og sparing.
Se nito.no/bank

Det lønner seg å være medlem

NITO NORGES STØRSTE ORGANISASJON
FOR INGENIØRER OG TEKNOLØGER

-Fremtiden er teknologi og vi valgte begge dette faget for å styrke innsikten og kunnskapen om emnet, sier Safa Al-Nashy og Milad Hobey. (Foto: Jan Johnsrud)

Det morsomste realfaget noensinne!

- I dette faget tar eleven aldri friminutt og vi må nærmest kaste dem ut når timen er ferdig, sier Tor Kristiansen på Drammen Videregående skole om har satset tungt på det nye faget Teknologi- og forskningslære.

HANS HENRIK SØRENSEN
hans.henrik.sorensen@nito.no

Teknologi og forskningslære er et nytt fag som har kommet med kunnskapsløftet, dette fokuserer særlig på dem som ønsker seg inn på ingeniørstudier. Faget skal gi erfaringer med realfag i praksis og skape en arena for undring og nysgjerrighet. For å sikre god læring skal det gis en praktisk og teoretisk tilnærming, som legger vekt på konstruksjon og utprøving av teknologiske innretninger. Opplæringen skal også legge til rette for læringsarenaer utenfor skolen i kontakt med forskningsmiljøer og næringsliv.

Krever mange ressurser

Det er ikke mange skoler som har satt i gang med faget enda, men Drammen Videregående skole har satset på det. - Faget krever mye ressurser. Vi har brukt 350 000,- bare for å få faget i gang. Dette er investeringer i maskiner, verktøy og annet utstyr som må til for å drifte faget. Det krever investeringer for at faget skal bli spennende. Hvis ikke blir det som å snakke om å bake boller - og så tegne et bilde av en bolle, sier lektor Tor Kristiansen, som er en av fem lærere koblet til faget. - Det ligger til grunn en ambisiøs læreplan med store utfordringer. Vi har ingen lærebøker å støtte oss til, men i det ligger også en stor grad av frihet og muligheter.

Populært

Foreløpig er det 38 elever som tar faget i Drammen, men til neste skoleår så vil det komme ytterligere 15 elever til. - Vi opplever at det er et populært fag. - Her tar eleven aldri friminutt og vi må nærmest kaste dem ut når timen er ferdig. Skolen har blitt mer og mer teoretisk - og elevene tørster etter å gjøre noe praktisk som er faglig rettet, sier Kristiansen. - Det er viktig at elevene ser deres teoretiske kunnskap praktisert. Hvordan virker en diode? Hvordan er en transistor? Og hvordan skal jeg koble disse sammen? Det er noe med å vise at det praktiske ikke ligger så langt unna det du arbeider med ellers på skolen. Du kan si at vi snur undervisningen. Her går vi fra eksperimentet

og så til teorien, mens man i tradisjonell f.eks fysikkundervisning ville ha lært teorien først og så gjort forsøket.

Utvikler fagforståelse

Kristiansen sier at det ikke er vanskelig å måle progresjonen elevene har i faget – Vi ser jo at det praktiske funksjonsnivået utvikler seg veldig mye. Vi regner med at dette også får innvirkning på de mer teoretisk orienterte fagene. Vi håper også at dette vil stimulere til at elevene velger å bli bl.a ingeniører. Dette er like kreativt som å være skuespiller. Du trenger hjernekapasitet og kan gjøre mange morsomme ting – og det er like kreativt som mange av de "frie" yrkene som veldig mange ungdommer søker seg til i dag. Dette tror vi faget åpner øynene til mange for.

Og det er slett ikke et "gutte-fag" skal vi tro Kristiansen.

– På ingen måte. Mange jenter er langt foran gutter på dette området. Jeg ser ikke det gammeldagse kjønnsrollemønsteret i det hele tatt. Derimot så ser jeg her, som i mange andre fag, at jentene suser forbi gutta rent faglig.

– Mange jenter er langt foran gutter på dette området

Vil bli ingeniører!

Safa Al-Nashy og Milad Hobey har begge valgt å ha femtimersutgaven av Teknologi- og Forskningslære. De er begge utrolig engasjert i faget.

– Jeg valgte det fordi det så veldig spennende ut. Dessuten ville jeg prøve noe nytt. Vi skriver og leser mer enn nok på skolen allerede, så det er utfordrende og engasjerende å lære noe mer praktisk som man kan knytte opp mot det teoretiske, sier Al-Nashy.

– Fremtiden er teknologi og vi valgte begge dette faget for å styrke innsikten og kunnskapen om emnet. Det er viktig å se hvordan ting fungerer i praksis og ikke bare i teorien. Det gir dypere innsikt sier Hobey.

De er begge sikre på at dette vil komme til å påvirke deres fremtidige yrkesvalg.

– Helt klart, sier de begge. Al-Nashy vil jobbe med programmering og Hobey vil bli ingeniør og begge tror Teknologi- og forskningslære har styrke dem i forhold til videre studier.

Se videointervju på www.nitorefleks.no

Til tross for at det finnes mange unge som har lyst til å delta har HiBu bestemt seg for å droppe sitt forkurs i Drammen for å spare penger. (Foto: Scanpix)

Dropper ingeniørforkurs i Drammen

Høgskolen i Buskerud (HiBu) har bestemt seg for å ikke gjennomføre forkurs til ingeniør i Drammen i år til tross for stort ingeniørbehov i området. – Dette er svært betenkelig, sier nestleder i NITO Buskerud, Birger Ødegård.

JAN JOHNSRUD

Jan.johnsrud@nito.no

Gjennom et forkurs kan de som ikke har de rette kvalifikasjonene likevel få en sjanse til å kvalifisere seg for en ingeniørutdanning. Det arrangeres slike kurs i regi av høgskolene med ingeniørutdanning over hele landet. Det mest populære er ved Høgskolen i Sør-Trøndelag. Her hadde de i år godt over 700 søkere.

Dropper årets tilbud

Til tross for at det finnes mange unge som har lyst til å delta har HiBu bestemt seg for å droppe sitt forkurs i Drammen for å spare penger. Dette synes NITO er svært betenkelig. Forkurset var populært og tiltrakk seg ungdom helt fra Asker til Eiker-området.

– NITO har plukket opp mange reaksjoner på at det er dumt at forkurset, som var svært god reklame og rekrutteringsarena for HiBu, droppes, sier nestleder i NITO Buskerud, Birger Ødegård.

Han synes argumentet om økonomi ikke holder med tanke på at ingeniørbehovet i Drammen er skrikende.

– Til daglig arbeider jeg i FMC, og vi føler det store ingeniørbehovet i regionen på kroppen. Vi sliter med å skaffe ingeniører

og har i det siste hentet folk helt fra andre siden av Østersjøen, sier Ødegård. Han håper derfor høgskolen gjør et nytt forsøk på å finne penger til forkurset.

Får tilbud på Kongsberg

HiBu sier til Drammens Tidene at alle som hadde lyst til å gå på forkurset i Drammen har fått tilbud om å gå på Kongsberg i stedet. Etter at media satte fokus på saken har høgskolen også blitt tydeligere på at fraværet av årets kurs i Drammen er midlertidig, og at skolen håper på å kunne starte det opp igjen til neste år.

– NITO Buskerud kommer til å følge med, og vi vil følge opp saken hvis ikke høgskolen innfrir løftet, sier Ødegård.

Anbefaler ungdom å bli teknologer

Ingeniørforkurset ble opprettet i 2001 blant annet fordi det var et stort udekket ingeniørbehov i Drammensområdet. Dette er fortsatt en høyaktuell problemstilling. Ifølge distriktsarbeidssjef Snorre Opsahl i NAV er det svært stort behov for ingeniører. – Dette er en av de aller vanskeligste yrkesgruppene å få tak i om dagen i Drammen. Når jeg er ute blant ungdom for å snakke om yrkesvalg anbefaler jeg derfor alle som har et snev av tallforståelse å bli ingeniører, sier han til NITO Refleks.

Wenche Andreassen (t.v.) og Silje Aune angrer ikke på at de valgte å begynne på ingeniørstudiet. (Foto: Karine Nigar Aarskog)

Utdanner ingeniører på Svalbard

Høgskolen i Narvik vil ha flere jenter inn i ingeniørfaget. Et av trekkplastrene er studieopphold på Svalbard og gruveselskapet Store Norske.

KARINE NIGAR AARSKOG
karine@aarskogmedia.no

– Har du gitt beskjed om at alarmen kommer til å gå?

Driftsingeniør Arne Soknes i Store Norske står i kontrollrommet, selve hjertet, til kraftstasjonen i Svea, og ser spørrende på maskinist Eddie Rasmussen.

– Jada, jeg har sagt ifra, svarer Rasmussen. Rundt dem står fire studenter innenfor faget elkraft, som er i ferd med å avslutte hovedoppgaven i sin bachelorgrad ved Høgskolen i Narvik (HiN). Det gjør de i Svea på Svalbard, der Store Norske

har sin kullvirksomhet. I et halvt år har studentene jobbet med å kartlegge høyspentnettet i gruvesamfunnet ved å tegne inn alle høyspentledninger i et nytt dataprogram. De har også gjort beregninger og målinger for å undersøke om sikringene virker som de skal.

– Kartleggingen er noe Store Norske måtte ha gjort uansett, og hadde ikke vi gjort jobben hadde de måttet leie inn noen til å gjøre den, forklarer student Wenche Andreassen (42).

Ønsker flere jenter

Hun er en av fire norske jenter som går på ingeniørutdanningen ved HiN. Initiativet

til prosjektet i Svea kommer opprinnelig fra seksjonsleder ved HiN, Kirsti Hienn.

– Det er for få jenter i ingeniørfaget, og det må vi gjøre noe med, sier Hienn.

Som et ledd i rekrutteringen av jenter var hun i oktober i fjor på Svalbard sammen med de fire kvinnelige studentene for at de skulle prøve å finne relevante oppgaver i Svea til sin bachelorgrad. Tre av jentene fant noe å gjøre. Wenche Andreassen og Silje Aune høyspentnettet, Maria Daksheeva innen IKT. Ved årsskiftet satte de i gang med oppgaven for fullt.

Kartleggingen av høyspentnettet har Andreassen og Aune gjort sammen med de to medstudentene Stian Eklund og

Frank Arne Nygård.

– Vi så at oppgaven ble så stor at vi måtte være fire for å mestre den, sier Andreassen. Hun forteller at hennes fagvalg innenfor ingeniøryrket har vært helt bevisst.

– Jeg orienterte meg i markedet og fant ut at det var stort behov for elkraftingeniører. Det blir utdannet altfor få elkraftingeniører til å dekke framtidens behov. Jeg synes også det er et interessant studievalg, og det skjer mye i bransjen innenfor fornybar energi og miljøspørsmål. Det er et spennende yrke med gode arbeidsmuligheter, og som kvinne oppfordres man til å søke på slike stillinger, sier Andreassen.

– Menn og kvinner tenker forskjellig, og med en blanding av kjønn får man et bedre resultat

Sunt med blanding

Høgskolen i Narvik har et uttalt mål om å få flere jenter inn i ingeniørfaget og har drevet mye med rekruttering av jenter.

– Ingeniørfaget er i en problematisk rekrutteringsfase, med få ingeniører i forhold til markedet. Det er all grunn til at jenter burde velge denne yrkesveien, sier Hienn.

Et ledd i rekrutteringsarbeidet er prosjektet Moment Student, der Andreassen er engasjert, som er spesielt rettet mot jenter.

– Menn og kvinner tenker forskjellig, og med en blanding av kjønn får man et bedre resultat, sier Andreassen.

Høgskolen har også et tett samarbeid med Store Norske, og bruker store ressurser på forskning i polare områder.

– Miljøet i Narvik er interessant fordi det er så teknisk og ligger i en region med gruvevirksomhet, sier viseadministrerende direktør i Store Norske, Dag Ivar Brekke. Han sier det er viktig for selskapet å knytte til seg studenter.

– På den måten rekrutterer vi fremtidig ansatte, og får relevant industriell aktivitet inn i studiene. Det er viktig for vår profilering, sier Brekke og legger til at de også har et nært samarbeid med Universitetsstudiene på Svalbard (Unis) og NTNU i Trondheim.

– Vi har veldig gode erfaringer med jenter og vil gjerne ha flere. De er grundige og flinke, og det blir et bedre arbeidsmiljø med både menn og kvinner, sier Brekke.

Store skader

Tilbake på kraftverket i Svea er Soknes i gang med å demonstrere hvordan man undersøker jordslutningen i en av de fire retningene som strømmettet er delt inn i. En går til Kapp Amsterdam, der kullet lastes over i store kullskip, en annen går til gruva, en tredje til tankanlegget, og en fjerde, som er todelt, går til boligene. De som jobber i Store Norske har skiftordninger på en og to uker og bor i Svea under arbeidsperioden.

Stian Eklund kobler ledninger etter Soknes sin instruks, og ganske riktig går alarmen kort tid etter at Soknes har gjort sin demonstrasjon. Tre ganger setter den ulende sirenen i gang, heldigvis er det bare falsk alarm.

– Det er veldig viktig at feil i nettet ikke fører til at flere soner enn nødvendig blir koblet ut. En god reléplan er et viktig hjelpemiddel for å redusere konsekvensene av feil og avbrudd, sier Soknes.

Hvis det ikke er de riktige sikringene som går ved en kortslutning kan det få konsekvenser for både folk og utstyr, i verste fall kan det føre til store skader.

Vinn-vinn-situasjon

Takket være samarbeidet med Store Norske får studentene reell yrkeserfaring gjennom oppgaven.

– Samarbeidet kunne ikke vært bedre.

Når vi har trengt informasjon har vi fått den, og vi har følt oss veldig velkommen, sier Eklund.

Selve strossa, som graver ut kullet i fjellet, har studentene ikke hatt noe med å gjøre. Men de har vært inne i gruva og sett de store maskinene jobbe og har oversikt over hvor mye strøm strossa trekker.

– Høyspentnettet i Svea er spesielt. Det meste av strømmen går til store maskiner, og det er kort vei fra dieselaggregatet som produserer strømmen til gruva. Derfor er det et sårbart anlegg, sier Silje Aune.

Studentene har brukt datasystemet Elcad NettDok til kartleggingen. Opplæring i systemet har de fått på Store Norske sin regning. Arne Soknes sier selskapet har en policy på at de ønsker et aktivt samarbeid med høgskolen, men han mener oppgavene skal være nevenyttige.

– Jeg har sagt nei til noen forslag, fordi jeg vet at de ikke lar seg gjennomføre i praksis. Oppgaven studentene har gjort nå gir en vinn-vinn-situasjon både for oss og dem, og nytteverdien er stor, sier Soknes.

Arne Soknes viser studentene hvordan man undersøker jordslutningen i strømmettet. Stian Eklund (t.v.), Wenche Andreassen, Frank Nygård og Silje Aune følger nøye med. (Foto: Karine Nigar Aarskog)

Fra jernverks- kultur til labanalyser

Det gamle jernverket er en saga blott i Mo i Rana. Tomta som en gang rommet Norsk Jernverk er i dag omdannet til et mylder av bedrifter fra jern og stål, verkstedindustri, servicevirksomhet til forskning, utvikling og IKT, og til og med fiskeoppdrett.

HANS HENRIK SØRENSEN
hans.henrik.sorensen@nito.no

Molab er også et resultat av den nye virksomheten som har blomstret etter jernverkets fall, og ligger sammen med totalt 130 bedrifter i det som ble Mo Industripark.

– Egentlig er vi tredje generasjons Molab nå i 2008, på vei inn i 4. generasjon. Vi har utviklet oss fra først å være en stabsorganisasjon fra 1990–96, til å bli et kommersielt forskningsselskap som skulle selge FoU. Vi gikk så fra å ha vår hovedomsetning i Mo Industripark til å omsette i hele landet. I 2000 tok eksternt markedet av. Selv om vi mistet to betydelige kunder, merket vi det ikke på omsetningen. Etter hvert har markedet ekspandert ellers også, og nå i 2008 er vi på veg inn mot nye utfordringer, sier administrerende direktør Sveinung Skogen ved Molab.

Han har i dag med seg 65 ansatte i staben. Syv av disse er ingeniører. I tillegg til hovedavdelingen i Mo i Rana er også Molab lokalisert i Glomfjord og i Oslo med avdelinger.

Industrielt laboratorium

Molabs oppdrag går ut på å analysere innhold i materialprøver fra alle mulige oppdragsgivere, men særlig industri. Bakgrunnen er industri og bedriften jobber som en industribedrift. Derfor kaller de

– Vårt største konkurransefortrinn er at vi er arbeidstakere med industribakgrunn

seg også et industrielt laboratorium. På kjemilaben analyseres og prepareres prøver av ulikt materiale. Hanne Marit Henriksen er bioteknologiingeniør. Hun jobber med å finne ut hvor mye karbon et produkt inneholder. Produktet legger hun inn i en Leco-ovn. Dampen analyseres og ut fra resultatene kan hun finne ut hvor mye karbon produktet inneholder. Skogen forklarer at den viktigste prosessen ofte skjer før analysen.

– Vi må gjøre produktet analyserbart. Derfor er prøvetakingen som kan skje for eksempel på kaia og prepareringen veldig viktig. Da trenger vi ingeniørkompetansen. Etter det blir prøvene løst opp eller knust for å kunne analyseres på lab, sier han. På avdelingen for miljømålinger arbeider ingeniør Trond Tønder.

– Jeg driver med miljøkartlegging av bygg. Vi får inn prøver fra bygg i hele landet, og analyserer blant annet innholdet av asbest. Oppdragsgiverne våre administrerer ofte

På kjemilaben analyseres og prepareres prøver av ulikt materiale. Hanne Marit Henriksen er bioteknologiingeniør. Hun jobber med å finne ut hvor mye karbon et produkt inneholder. Administrerende direktør Sveinung Skogen ved Molab følger med. (Foto: Elin Rønning)

industrien, og det er viktig for oss å holde oss oppdatert, sier han.

Stor kundekrets

I dag har Molab ca. 20 prosent av materialtestingsmarkedet i Norge. Indirekte har de også en liten del utenlands.

- Det er ganske tøff konkurranse. Vi må slåss for våre kunder, og vår argeste konkurrent er Bodycote, sier han.

Når det gjelder konkurransen på kjemimarkedet har Eurofins kjøpt opp det som finnes på det norske laboratoriemarkedet i 2007, foruten Molab.

- På miljøovervåkning er vi større enn alle andre i Norge, sier Skogen.

Nå mener Skogen tiden er inne for Molab å møte konkurrentene på nye måter.

- Vårt største konkurransefortrinn er at vi er arbeidstakere med industribakgrunn. Industrifolk har nemlig en egen måte å være på. Den kjenner vi. Hos oss er de ansatte kjempedyktige fagfolk, mener han.

- Jeg driver med miljøkartlegging av bygg. Vi får inn prøver fra bygg i hele landet, og analyserer blant annet innholdet av asbest. Oppdragsgiverne våre administrerer ofte offentlige bygg, sier ingeniør Trond Tønder. (Foto: Elin Rønning)

offentlige bygg, sier han. Kontrastene er store innad i bedriften. Fra finarbeid ved kjemi- og miljømålingene til materialtestingsavdelingen som fortøner seg som et stort verksted. Fra juni 2007 flyttet denne avdelingen inn i nye større lokaler. Grunnen til dette var at de ville ta høyde for den økte produksjonen av vindmølleflenser for bedriften Ruukki Profiler. Avdelingsleder ved materialtestingen, Dag Ove Antonsen forteller at de ved denne avdelingen tar strekkprøver, skårslag testing - en test som tester motstand mot slag -, bøyeprovning og CTOD testing mot Offshoreindustrien. - Halvparten av vår omsetning er i dag på oppdrag fra Ruukki Profiler, sier han. Men avdelingen har også andre oppdragsgivere. - Vår andre halve del dreier seg stort sett om offshoreprodukter. Her tester vi for det meste sveiseprosedyrer. Det er strenge krav til det som brukes offshore-

Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel
 Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel
 Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel
 Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel
 Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel
 Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel
 Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel Fordel

Som medlem i NITO har du mange fordeler. Se alle på nito.no/medlemsfordeler

Det lønner seg å være medlem

Forsikring – en viktig del av a

Når man vurderer sine vilkår der man er ansatt, eller der man tilbys jobb, må man ikke alene se på den lønn man tilbys, men ikke minst se på om man tilbys gode personalforsikringer og lignende.

LARS PETTER ERIKSEN
lars.petter.eriksen@nito.no

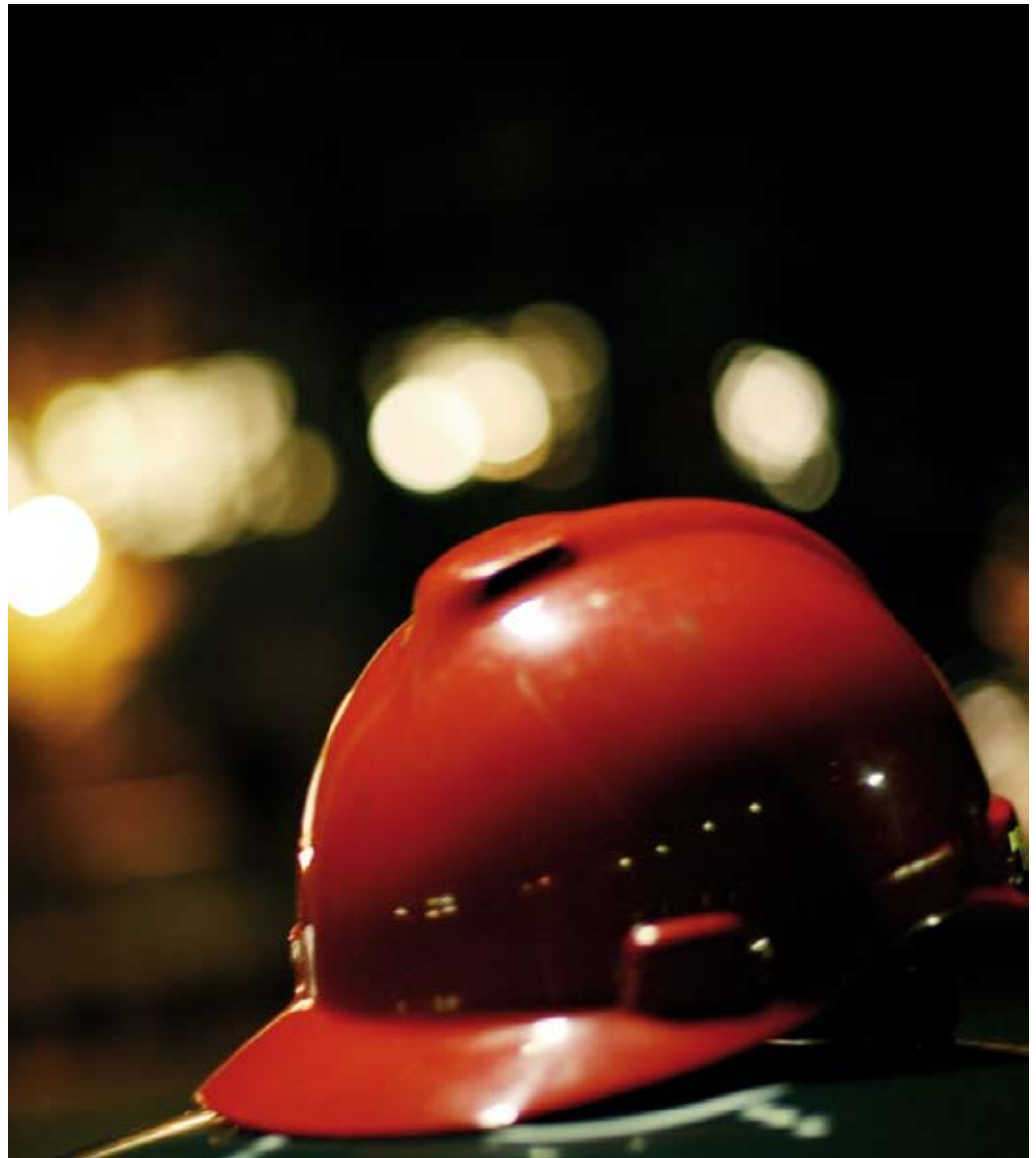
I et ordnet arbeidsforhold vil pensjon og forsikring normalt være en del av de samlede arbeidsvilkår. Selv om øvrige vilkår er viktige, ser det ut til at det ofte er lite fokus på gode personalforsikringer ellers, kanskje særlig i forbindelse med tilsetning.

Sett deg nøye inn i vilkårene for de forsikrings- og pensjonsordningene du er omfattet av.

To kategorier

I utgangpunktet kan man si at de viktigste godene ut over lønn kan deles inn i to hovedkategorier. Den ene er personalforsikringer og den andre er pensjonsytelser.

Det er en rekke produkter som tilbys innenfor personalforsikringer. Dette spenner fra enkle produkter som fritidsforsikring til de mer sammensatte produktene innenfor gruppeliv, som gir dekning ved død og eventuelt ved uførhet. En gruppeleivsforsikring er en ren risikoforsikring som tegnes for en definert gruppe arbeidstakere. Det betyr at en

Følg med på jobb-forsikringene dine! (Foto: Caroline Roka)

gruppelivsforsikring ikke på noen måte er opptjeningsbasert slik pensjon er. Du bør sette deg grundig inn i vilkårene for forsikringen og dekningsgraden. Hvor god dekning du har behov for, vil avhenge av gjeld og forsørgelsesbyrde. Behovet for uføredekning vil også avhenge av hvor god pensjonsopptjening du har. Hvis du ikke vet hvor god opptjening du har i forhold til uførhet, bør du skaffe en beregning både fra folketrygden og fra nåværende og tidligere tjenestepensjonsordninger. Dersom du har flere ulike fripoliser og forsikringer, kan det være lurt å sette opp en oversikt over verdien av de ulike ordningene.

Følg nøye med

Sett deg nøye inn i vilkårene for de forsikrings- og pensjonsordningene du er omfattet av. Ofte avkortes ytelsene med alder og har du fortsatt høy gjeld eller

store forpliktelser i forhold til forsørgelse, kan du ha behov for tilleggsdekning. Vær også oppmerksom på at omstruktureringer og endringer i eierstrukturene på din arbeidsplass kan ha stor innvirkning på hvilke pensjons- og forsikringsordninger du er omfattet av. Les derfor nøye gjennom all informasjon som kommer i forbindelse med for eksempel en virksomhetsoverdragelse. Et praktisk viktig eksempel er der man går fra en gruppeleivsforsikring over i ny virksomhet med dårlige dekning ved uførhet eller død. Her vil man normalt bli tilbudt en forsettelsesforsikring uten ny helseerklæring. Dersom man lider av en sykdom, uten at den har gjort deg syk, vil man normalt ved tegning av en forsikring ikke være dekket dersom man senere blir ufør eller dør av lidelsen. Har man derimot tegnet en fortsettelsesforsikring på egen hånd, vil man bli vurdert på samme måte som når man kom inn i

Arbeidsforholdet

gruppelivsforsikringen. Slike fortsettelsesforsikringer kan ofte være kostbare, men de er likevel vel verdt en vurdering dersom situasjonen tilsier det.

Stort press på forsikringer

Som vi har omtalt i Refleks tidligere, er det i privat sektor et stort press på å gå fra en ytelsesbasert pensjonsordning til en innskuddsbasert. Dette er sjeldent gunstig for arbeidstakerne – da fremtidig pensjonsytelse blir en ukjent størrelse. Arbeidsgivers hensikt er normalt å spare penger, sammen med ønske om forutsigbare fremtidige kostnader.

En annen endring som vi ser mer og mer av er at arbeidsgiver tar bort etterlatteytelser fra pensjonsproduktet. Bortfall av etterlatteytelser i pensjonsordningen kan kompenseres med økt gruppelivsforsikring. Etterlattepensjoner er ganske kostbare for en virksomhet, mens gruppeliv er rimeligere. Gruppeliv i form av engangsutbetalinger på f. eks mellom 5 og 22 G for etterlatte, er ofte av større betydning enn en relativ beskjedne månedlig etterlattepensjon. På den måten kutter i realiteten arbeidsgiver på kostnadene - samtidig som etterlatte sikres en god økonomisk dekning. Dette understreker behovet for å se pensjon og forsikring i sammenheng.

Sett deg inn i endringer

Pensjonsreformen vil sannsynligvis medføre en helt ny uføredekning i folketrygden. Det er derfor viktig at man fra 2010 setter seg inn i endringene som kommer og på den bakgrunn vurderer om de forsikringer og pensjoner som man har er tilstrekkelig. Dette er for så vidt noe man trygt kan gjøre allerede i dag.

Se videointervju på www.nitorefleks.no

FAKTA FORSIKRINGSAVTALELOVEN

§ 19-7.

(medlemmets rett til å fortsette en livsforsikring individuelt)

Når en kollektiv livsforsikring opphører, har medlemmene hver for seg rett til å fortsette forsikringsforholdet med individuell premieberegning uten å gi nye helseopplysninger. Samme rett har et medlem som av annen grunn enn alder trer ut av den gruppen som forsikringen omfatter. Medlemmet skal i skriftlig melding eller på annen forsvarlig måte varsles om adgangen til å tegne fortsettelsesforsikring. Medlemmet må benytte seg av denne adgangen innen seks måneder etter at selskapets ansvar er falt bort.

Første ledd gjelder bare for en forsikring som er dekket i selskap som har tillatelse til å drive livsforsikringsvirksomhet.

SPØR NITO

Her kan du spørre NITOs eksperter om alt som omhandler ditt yrkesliv og din karriere. Vi kan ikke love alle svar, men forsøker etter beste evne. Send ditt spørsmål til: spornito@nito.no

LØNNSOPPGJØR MENS MAN ER SYKEMELDT

Har jeg rett på lønnsøkningen som er fremforhandlet i årets lønnsoppgjør også under sykemelding?

Jeg har jobbet samme sted i mange år, men ha gått sykemeldt en periode på nesten et halvt år nå.

Hvilke lønnsøkninger har jeg krav på?

Når du er sykemeldt, er utbetalingen regulert av folketrygdens regler (folketrygdloven §§ 8-28 - 8-30). Ifølge folketrygdlovens bestemmelser, tar ikke reglene for beregning av sykepenger hensyn til lønnsforhøyelse under sykemeldingsperioden. Vær imidlertid oppmerksom på at det kan følge av din arbeidsavtale/personalhåndbok/tariffavtale at du skal ha slik lønnsøkning, så sjekk dette.

LØNN

Lars Kristian
Nørgaard

KARRIERE

Marianne Bevum

ARBEIDSRETT

Anne-Lise Mala
Fredriksen

MEDLEMSSKAP

Stig Kleven

Alle eksperter er ansatte rådgivere i NITO. I denne spalten legger vi vekt på korte fremstillinger. Svaret må derfor ikke oppfattes som uttømmende, og dekker ikke enhver konkret situasjon. Det anbefales å ta kontakt med NITO for å innhente råd tilpasset den aktuelle situasjonen.

AUST-AGDER

www.nito.no/aa
 Kystveien 1, 4841 Arendal
 Telefon: 37 09 84 84
 Telefaks: 37 02 82 19
 E-post: aust-agder@nito.no

INVITASJON TIL 60-ÅRSJUBILEUM PÅ NÆS JERNVERKMUSEUM

NITO Aust-Agder inviterer alle medlemmer med ledsagere til avdelingens 60-årsjubileum. Vi starter markeringen med en 15-minutters introduksjonsfilm. Det blir så en omvisning i Masovnen, Hammerbygningen og eventuelt stålverkstedet og maskinverkstedet. Etter omvisningen blir det treretters festmiddag i Masovnkranen. Arrangementet er gratis for medlemmene og koster 300 kroner for ledsagere. Alle medlemmer med ledsagere ønskes hjertelig velkommen!

TID: Søndag 24. august klokken 16.00

STED: Næs Jernverkmuseum, Tvedestrand.

PÅMELDING: Til avdelingskontoret innen 10. august

BUSKERUD

www.nito.no/busk
 Bragernes Torg 13, Drammen
 Postboks 1083, 3001 Drammen
 Telefon: 32 26 42 31
 Telefaks: 32 26 42 39
 E-post: buskerud@nito.no

SYSTEMS ENGINEERING EVENT

NITO Buskerud støtter konferansen Systems Engineering Event. Konferansen har oppstart første dag kl. 16.00 og avsluttes kl. 20.00. Dag 2 begynner arrangementet kl. 09.00 og avsluttes kl. 15.00 hvor man videre kan hygge seg på Kongsberg Jazzfestival. NITO Buskerud oppfordrer til deltakelse.

TID: 1. og 2. juli

STED: Høgskolen i Buskerud på Kongsberg.

PÅMELDING: Påmelding til HIBU avdeling Kongsberg tlf 32 86 95 00 eller epost: postmottak@hibu.no

HEDMARK

www.nito.no/hedmark
 Torggata 32, Hamar.
 Postboks 104, 2301 Hamar
 Telefon: 62 53 31 41, Telefaks: 62 52 66 56
 E-post: hedmark@nito.no

LOKAL AVTALEKONFERANSE

NITO Hedmark innkaller bedriftsgruppeledere/kontaktpersoner til Lokal avtalekonferanse for avtaleområdene Kommune/KS-Energi, Stat og Spekter. Dette er en felles LAK med NITO Oppland og temaet er Lønn og lønnsoppgjøret.

TID: Mandag 1. september, kl. 12-16.

STED: Scandic Hamar

PÅMELDING: Til avdelingen senest 25. august.

LOKAL AVTALEKONFERANSE FOR PRIVAT AVTALEOMRÅDE

LAU-Privat i NITO Hedmark innkaller bedriftsgruppeledere/kontaktpersoner og enkeltstående medlemmer til Lokal avtalekonferanse på Lillehammer. Dette er en felles LAK med NITO Oppland.

TID: Fredag 5. september fra kl. 17.00

lørdag 6. september til kl. 13.00.

Avsluttes med lunsj.

STED: Rica Victoria Hotel, Lillehammer

PÅMELDING: Til avdelingen innen 22. august

NORD-TRØNDELAG

www.nito.no/nt
 Høgskolen i Nord-Trøndelag, Røstad,
 7600 Levanger
 Telefon: 74 09 66 40
 Telefaks: 74 08 25 30
 E-post: nord-trondelag@nito.no

MIDT-NORSK INGENIØRKONFERANSE OG LAK

Dette er samarbeidsprosjekt mellom NITO Nord- og Sør-Trøndelag. Årets tema blir; "Energi- i et miljøperspektiv". Nærmere innkalling og informasjon blir sendt ut til bedriftsgruppene.

TID: 6. og 7. november

STED: Rica Hell Hotell

PÅMELDING: Nærmere info kommer

OPPLAND

www.nito.no/oppl
 Postboks 416, 2803 Gjøvik
 Telefon: 61 17 48 65
 Telefaks: 61 17 09 32
 E-post: oppland@nito.no

LOKAL AVTALEKONFERANSE

NITO Oppland innkaller bedriftsgruppeledere/kontaktpersoner til Lokal avtalekonferanse for avtaleområdene Kommune/KS-Energi, Stat og Spekter. Dette er en felles LAK med NITO Hedmark og temaet er Lønn og lønnsoppgjøret.

TID: Mandag 1. september, kl. 12-16.

STED: Scandic Hamar

PÅMELDING: Til avdelingen senest 25. august.

LOKAL AVTALEKONFERANSE FOR PRIVAT AVTALEOMRÅDE

LAU-Privat i NITO Oppland innkaller bedriftsgruppeledere/kontaktpersoner og enkeltstående medlemmer til Lokal avtalekonferanse på Lillehammer. Dette er en felles LAK med NITO Hedmark.

TID: Fredag 5. september fra kl. 17.00

lørdag 6. september til kl. 13.00.

Avsluttes med lunsj.

STED: Rica Victoria Hotel, Lillehammer

PÅMELDING: Til avdelingen innen 22. august

AKTUELLE FAGKURS

For informasjon og påmelding: www.nito.no/fagkurs
Telefon 22 05 35 00, E-post: fagkurs@nito.no

ELEKTROINSTALLASJONER

FORBEREDELSE TIL ELEKTROINSTALLATØRPRØVEN

Hvert kurs har to samlinger, med hjemmeoppgaver mellom samlingene.

KURS I, NITOS KONFERANSESENTER, OSLO:

Del 1: 27.-29. aug 08, Del 2: 25.-26. sep 08

KURS II, CLARION HOTEL ADMIRAL, BERGEN:

Del 1: 8.-10. sep 08, Del 2: 30. sep-1. okt 08

INDUSTRI/OFFSHORE

ATEX/EX-KUNNSKAPER GIR STØRRE SIKKERHET

10.-11. sep 08, Clarion Collection Hotel Amanda, Haugesund

FAGGRUPPE BYGG OG ANLEGG - FBA

STUDIETUR TIL HAMBURG

3.-4. sep 08, Hamburg, Tyskland

"TA HØYDE FOR BREDDEN!"

9.-10. sep 08, Arktika Konferansesenter, Tromsø

PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

11.-12. sep 08, Clarion Hotel Royal Christiania, Oslo

IKT

TRÅDLØS KOMMUNIKASJON

3.-5. sep 08, Radisson SAS Hotel, Ålesund

PROSJEKTLEDERSKOLEN

PROSJEKTSTYRING

25.-27. aug, Prosjekttjenester, Vøyenenga

PROSJEKTSTYRING PÅ PC

8.-10. sep 08, Prosjekttjenester, Vøyenenga

PROSJEKTADMINISTRASJON

11.-13. august 08, Prosjekttjenester, Vøyenenga

PROSJEKTORGANISERING

8.-10. sep 08, Prosjekttjenester, Vøyenenga

TEGNING OG KONSTRUKSJON

18.-20. aug 08, Prosjekttjenester, Vøyenenga

NITO TAKST

OPPGRADERING/KONVERTERINGSKURS FOR ERFARNE TAKSTMENN

15.-17. aug 08, Thon Hotel Opera, Oslo

SKADE/REKLAMASJONSKURS

28.-31. aug 08, Scandic Hotel Tromsø, Tromsø

HOVEDKURS I TAKSERING AV FAST EIENDOM

11.-14. sep 08, Quality Hotel Olavsgaard, Skjetten

- Vi får svært mange positive tilbakemeldinger fra fornøyde brukere av det nye konferansesenteret, forteller prosjektleder Lise Kristiansen (t.h.) og konferansemedarbeider Loubna Daki.

NITO har fått eget konferansesenter

NITO har åpnet et eget konferansesenter i sekretariatets førsteetasje i Oslo. -Tilbudet er svært populært både til organisatoriske arrangementer og sekretariatsarbeid, samt at mange eksterne også vil leie her, sier prosjektleder Lise Kristiansen.

NITOs politikere så at organisasjonen brukte mye penger på å leie eksterne møtelokaler. De ønsket derfor heller å starte opp et eget konferansesenter.

- Hva kunne vel da passe bedre enn de lyse, romslige og svært sentrale lokalene i sekretariatets førsteetasje i Lakkegata, spør prosjektleder med ansvar for å istandsette og igangsette senteret, Lise Kristiansen. Lokalene har gått igjennom en total rehabilitering og fremstår nå som et topp moderne konferansesenter med alle fasiliteter.

Svært populært

Den offisielle overrekkelsen av konferansesenteret er 1. juli, men det har vært prøvedrift siden i vinter.

- Tilbudet har vært svært populært og brukerne er fornøyde, sier Kristiansen. Både NITOs medlemmer, sekretariatet og eksterne aktører har gitt gode tilbakemeldinger og pågangen for nye arrangementer er stor.

- I og med at senteret både skal spare og tjene penger for NITO er det strenge regler for bruk. Først og fremst skal organisatoriske arrangementer som tillitsvalgtkurs, fagkurs og så videre prioriteres. Deretter er det eksterne betalende aktører, før eventuell gjenstående ledig tid kan benyttes til interne sekretariatsmøter. På denne måten sikrer vi en best mulig utnyttelse av lokalene, sier Kristiansen.

Ny gjennomgang

Det er NITO som eier og drifter konferansesenteret med egne ressurser. I startfasen har Kristiansen holdt i de overordnede oppgavene og den innleide konferansemedarbeideren Loubna Daki har hatt den daglige operative driften.

- Etter den nært forestående overrekkelsen vil det bli en ny gjennomgang av hvilke ressurser vi trenger for å drifte det populære konferansesenteret videre, avslutter Kristiansen.

NI SPØRSMÅL TIL ET MEDLEM

OG TO TIL NITO

Hugo Nygård,
leder av Nordland avdeling

Hvorfor ble du ingeniør?

Det er jo så lenge siden at det har jeg nesten glemt, men det var vel mye tilfeldigheter, for jeg var ikke noe mattegeni. Hovedårsaken var nok interessante jobbmuligheter som kunne praktiseres både innendørs og ute i felten.

Hvis du skulle ha valgt et annet yrke, hva ville du ha gjort?

Jeg ville helt bevisst valgt det samme yrket i dag. Som gammel landmåler har man opplevd den teknologiske utvikling fra måling med teodolitt til GPS og satellittmålinger. Digitale kart og geodata er i dag blitt et fantastisk verktøy for både planleggere og politikere.

Hva er din favoritt gjenstand, kunstverk eller dubbeditt skapt av ingeniører?

Mobiltelefonen

Hva er ditt favoritt nettsted?

nito.no så klart. Starter som regel dagen med å lese siste NITO-nytt mens jeg nyter mårrakaffen. De lokale nyhetene fra Vesterålen får jeg på vol.no

Hva gir deg en god latter?

Oluf så klart. Dersom det er slik at humor

gir god helse, er det vel neppe noe som har bidratt til dette i større grad en Oluf med sine historier fra Ralkattlia. Er man i dårlig humør og livet går deg imot, finnes det ingen bedre medisin.

Hva er det du liker aller mest og aller minst?

Av mat må det være selvprodusert lutfesk med tilbehør, men ellers setter også jeg pris på å få tilbakemeldinger om vel utført jobb og at man som tillitsvalgt har bidratt med noe positivt. Det jeg liker minst er å møte latsabber og folk med uredelige hensikter.

Hvor er ditt drømmested?

Det må være Nyhavn, men ikke den Nyhavn som ligger i København, men hytta vår. Når vi kan nyte nytrukken småsei med tilbehør på kaia sammen med barn og barnebarn kan jeg ikke ha det bedre.

Kan ingeniørene og teknologene redde verden?

Det må ikke være tvil om at ny teknologi er det beste redskap våre politikere har for å kunne styre utviklingen i riktig retning. Steinalderen tok som kjent ikke slutt på grunn av mangel på stein, men fordi det var noen som hadde funnet opp hjulet og så nye muligheter.

Hvem ville du ha flydd Norge på langs i ballong med?

Kona mi.

Hvordan kan NITO bidra til at rollen som tillitsvalgt i større grad bli verdsatt av arbeidsgiver og ikke være et hinder for videre karrieremuligheter?

Vi benytter enhver anledning til å synliggjøre at NITOs tillitsvalgte opparbeider seg kompetanse som også er verdifull for arbeidsgivere. Vårt inntrykk er at NITOs tillitsvalgte generelt har et godt omdømme. Det er også viktig at NITO sentralt og NITOs avdelinger i enda større grad engasjerer seg i samfunnsdebatten i saker av betydning for ingeniørene og deres arbeidsplasser, og i saker hvor ingeniørenes stemme er viktig for belyst viktige saker i full bredde.

Hva må til for at NITO i større grad kan prege mediabildet og samfunnsdebatten – både sentralt og lokalt?

Jeg mener vi har blitt mer synlig både sentralt og ikke minst lokalt gjennom innsatsen som er gjort det siste, men vi kan fortsatt bli bedre. For å prege mediabildet og samfunnsdebatten må en ha sterke og klare meninger og vise et samfunnsengasjement ut over egne særinteresser. NITOs medlemmer jobber spredt i alle sektorer og mange bransjer. Dermed blir det ekstra viktig at våre tillitsvalgte og medlemmer engasjerer seg og diskuterer aktuelle saker i tiden innen sitt område. Avhengig av sakens karakter ønsker vi at tillitsvalgte og medlemmer formidler sine synspunkt til avdelingsstyrene lokalt og/eller Hovedstyret sentralt slik at kommunikasjonsavdelingen i sekretariatet kan ta bidra til å få media til å la "ingeniørstemmen" bli hørt.

YouTubiania

Latte Art Printing Machine

www.youtube.com/watch?v=PjgVeJkdBn0

En maskin som lager kunst på kaffelatten din – det hadde vel vært noe? Se og lær – og send oss gjerne bilder, kommentarer eller en liten filmsnutt hvis du har utviklet noe som er like morsomt, spennende og annerledes.

Spørsmålene er besvart av Marit Stykket, president i NITO.

HUGO VIL GJERNE UTFORDRE VERONIKA EKSTRAND, NYVALGT LEDER FOR SVALBARD AVDELING, TIL Å SVARE I 9-2 NESTE GANG.

